

OP Ryhmän
tilinpäätöstiedote 1.1.-31.12.2014

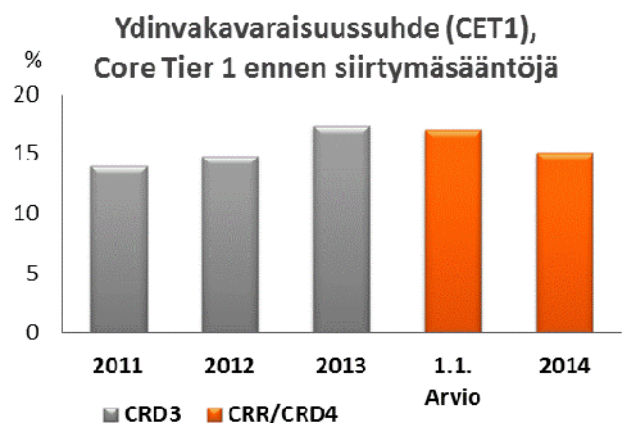
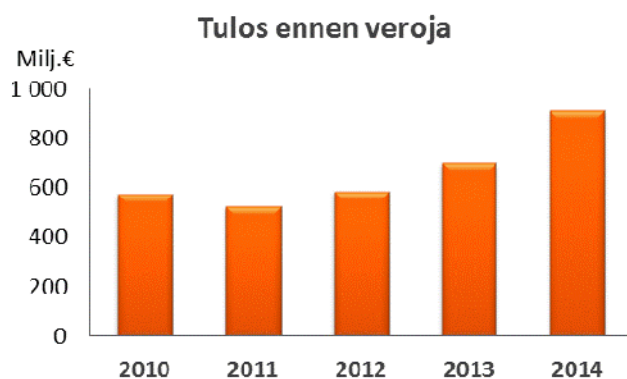
OP: vahvalla tuloksella rakennamme huomisen Suomea

- Ryhmän vuoden 2014 tulos ennen veroja oli 915 miljoonaa euroa (701), eli 31 % vertailukautta parempi.
- Ryhmän tuotot kasvoivat 8 %, samalla kulut supistuivat vuotta aiemmasta.
- Saamisten arvonalentumiset olivat 88 miljoonaa euroa (84), eli matalalla 0,12 %:n tasolla luotto- ja takauskannasta.
- Ryhmän omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille kertyi vuodelta 2014 bonuksia sekä tuottoja oman pääoman sijoituksista arviolta yhteensä 216 miljoonaa euroa (193).
- Ryhmän tilikauden verot olivat 337 miljoonaa euroa (120).
- Jokaisen kolmen liiketoimintasegmentin tulos parani selvästi:
 - Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 45 % 587 miljoonaan euroon (404). Kulu-tuottosuhte parani 6 %-yksikköä 56 %:iin. Luottokanta kasvoi vuodessa 3,8 % ja talletuskanta 3,0 %
 - Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja kasvoi 34 % 223 miljoonaan euroon (166). Operatiivinen yhdistetty kulusuhde saavutti uuden ennätystason ja oli 84,7 %. Maksutulo kasvoi tilikaudella 5 %.
 - Varallisuudenhoidon tulos ennen veroja kasvoi 43 % 161 miljoonaan euroon (113). Sijoitusrahastojen pääomat kasvoivat vuodessa 21 % ja sijoitussidonnaiset vakuutus säästöt 21 %.
 - Pankki- ja vahinkovakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi 72 000:lla 1 590 000:een.
- Vuoden 2014 aikana OP Ryhmä lunasti ryhmän ulkopuolisten omistamat Pohjola Pankin osakkeet 2,4 miljardilla eurolla, ja Pohjolan osakkeen noteeraus Helsingin pörssissä päättyi 30.9.2014.
- Pohjola Pankin osakkeiden ostosta huolimatta ryhmän vakavaraisuus on vahva. Joulukuun lopussa CET1-vakavaraisuus oli 15,1 % (17,1). CET1-vakavaraisuutta tukevia Tuotto-osuuksia oli laskettu liikkeelle vuoden loppuun mennessä 1 561 miljoonaa euroa.
- Vuoden 2015 tuloksen arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai suuremmaksi kuin vuonna 2014. Tarkemmin kohdassa "Vuoden 2015 näkymät".

OP Ryhmän avainlukuja

	1–12/2014	1–12/2013	Muutos %
Tulos ennen veroja, milj.e	915	701	30,6
Pankkitoiminta	587	404	45,1
Vahinkovakuutus	223	166	34,4
Varallisuudenhoido	161	113	42,5
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	195	193	0,7
	31.12.2014	31.12.2013	Muutos %
Ydinvakavaraisuus CET1**	15,1	17,1	-2,0*
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (RaVa)**	1,89	2,19	-0,3*
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,38	0,42	-0,04*
Pankki- ja vakuutustoiminnanyhteiset asiakkaat (1000)	1 590	1 518	4,7

* suhdeluvun muutos ** vertailutiedot esitetty arviona 1.1.2014 voimaan tulleen sääntelyn mukaisina.

Pääjohtaja Reijo Karhisen kommentit

Vuosi 2014 oli OP Ryhmässä suurten päätösten, uusien avausten ja monien onnistumisten aikaa. Muodonmuutoksemme puhtaasti asiakasomisteiseksi finanssiryhmäksi on edennyt niin arvopohjaisesta, juridisesta kuin toiminnallisesta näkökulmasta suunnitelmien mukaan. Uudistuva rakenteemme tukee selkeämmin perustehtävämme toteuttamista. Olemme asiakkaitamme varten. Hyvän tuloksen tekemisen lisäksi oleellista on myös se, miten kertyneen vuosituloksen käytämme.

Liiketoimintaroolissamme onnistuimme edelleen parantamaan tulostamme merkittävästi. Tuotot kasvoivat vahvasti ja kulut pysyivät alle edellisen vuoden tason. Tulostavoitteemme on myös jatkossa vaativa. Uusi sääntelykehikko edellyttää finanssialan toimijalta tervettä taloutta ja vahvaa vakavaraisuutta. Asiakasomisteisena finanssiryhmänä täytämme kiristyvät vakavaraisuusvaateet jatkossakin merkittävilta osin juuri hyvää tulosta tekemällä.

Hyvän vakavaraisuutemme turvin jatkoimme perustehtävämme toteutusta onnistuneesti asiakkaittemme rahoitushuollossa. Kasvumme niin yritys- kuin asuntorahoituksessa oli markkinoita nopeampaa. Hyvät kehityslukumme varallisuudenhoidossa ja vahinkovakuutuksessa kertovat markkina-asemiemme vahvistumisesta ja tuotteidemme ja palvelujemme kilpailukykyisyydestä.

Vahvalla tuloksella rakennamme myös huomisen Suomea. Luomme liiketoimintaroolissamme hyvää, jota hyödynnämme asiakasomisteiseen yritysmuotoomme liittyvässä yhteisöllisessä roolissa. Viime vuoden kokonaistuloksesta käytimme puolet

vakavaraisuutemme vahvistamiseen, viidesosan asiakasbonuksiin ja asiakasomistajiemme sijoitusten korkoihin. Loput noin 30 prosenttia tuloksesta menivät veroihin. Viime vuoden tuloveromme olivat ennätyskellisen suuret. Verojalanjälkemme on suomalaisessa yhteiskunnassa yksi suurimmista.

Finanssialan toimintaympäristö on ollut useita vuosia voimakkaassa muutoksessa. Tämä kehitys jatkuu ja syvenee. Talouskasvu on hidasta, korot pysyvät ennätysmatalalla, sääntely kiristyy ja asiakaskäyttäytyminen muuttuu. Merkittävin liiketoimintaamme mullistava muutostekijä lähivuosina on kuitenkin digitalisaatio. Finanssialalla etenkin mobiilipalveluiden mahdollisuudet ovat suuret ja kysyntä on kasvussa. Murroksen keskellä menestyjiksi nousevat toimijat, joiden vakavaraisuus ja hintakilpailukyky ovat kunnossa ja joilla on kykyä muuntautua sekä tuottaa arvoa uusilla tavoilla. Digimurroksen tuomiin muutoksiin ja vaatimuksiin on varauduttava. Tapa, jolla esimerkiksi luottoja myönnetään, tulee olemaan hyvin erilainen muutamien vuosien päästä.

Suomi nousuun – OP on valmis. Finanssialan selkeänä markkinajohtajana olemme merkittävä kansallinen toimija. Yhteisömuotomme sallii ja samalla myös velvoittaa meitä kantamaan vastuuta Suomesta. Meillä on sekä halua että kykyä tukea Suomen talouskehitystä. Nyt on oikea aika selättää pysähdys ja tehdä jotain uutta ja erilaista. Tulemme tarjoamaan laajasti henkilöasiakkaillemme lyhennysvapaita vuoden 2015 aikana. Suunnitelluilla lyhennysvapailta on mahdollista saada aikaan miljardiluokan elvytysruiske Suomen talouteen.

OP Ryhmän tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2014

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö.....	4
Ryhmän tubs ja tase.....	5
Asiakkuudet	7
Palvelukanavat	7
Pohjola Pankin osakkeiden hankinta.....	8
Vakavaraisuus ja riskiasema	8
Luottoluokitukset	9
Vuoden 2015 näkymät	9
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin.....	10
Pankkitoiminta.....	10
Vahinkovakuutus.....	13
Varallisuudenhoito	15
Muu toiminta.....	17
OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset.....	18
Henkilöstö ja palkitseminen	18
OP Osuuskunnan hallinto.....	19
OP Ryhmän tehostamisohjelma.....	19
Investoinnit ja palvelukehittäminen.....	19
Tuloslaskelma	
Laaja tuloslaskelma	
Tase	
Oman pääoman muutoslaskelma	
Rahavirtalaskelma	
Liitetaulukot:	
Liite 1. Laatimisperiaatteet	
Liite 2. Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat	
Liite 3. Tuloskehitys vuosineljänneksittäin	
Liite 4. Korkokate	
Liite 5. Saamisten arvonalentumiset	
Liite 6. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 7. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 8. Palkkiotuotot ja -kulut, netto	
Liite 9. Kaupankäynnin nettotuotot	
Liite 10. Sijoitustoiminnan nettotuotot	
Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot	
Liite 12. Taseen luokittelu	
Liite 13. Käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti	
Liite 14. Vahinkovakuutustoiminnan varat	
Liite 15. Henkivakuutustoiminnan varat	
Liite 16. Vahinkovakuutustoiminnan velat	
Liite 17. Henkivakuutustoiminnan velat	
Liite 18. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	
Liite 19. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen	
Liite 20. Arvonalentumiset ja ongelmasaamiset	
Liite 21. Omat varat ja vakavaraisuus	
Liite 22. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	
Liite 23. Annetut vakuudet	
Liite 24. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	
Liite 25. Johdannaissopimukset	
Liite 26. Rahoitusvarat- ja velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely	
Liite 27. Lähipiiriliiketoimet	

Toimintaympäristö

Maailmantalous kasvoi vuonna 2014 edelleen keskimääräistä hitaammin. Kehitys vaihteli maittain selvästi. Euroalueen talous alkoi elpyä hitaasti kahden vuoden taantumän jälkeen, mutta luottamus talouden elpymiseen rakoili vuoden kuluessa muun muassa Ukrainan kriisin vuoksi.

Euroalueen inflaatio hidastui vuoden aikana ja päättyi lopulta negatiiviseksi, kun öljy halpeni jyrkästi. Euroopan keskuspankki (EKP) laski ohjaukseen pohjalukemiin 0,05 prosenttiin syyskuussa. Euribor-korot alenivat keskuspankin toimien vuoksi. EKP pyrki kohentamaan taluskehitystä loppuvuonna myös epätavanomaisin toimin, kuten ostamalla markkinoilta katettuja joukkolainoja.

Suomen talous kehittyi heikosti. Kansantuote polki paikallaan, investoinnit alenivat ja työttömyys nousi. Asuntojen hinnat laskivat vajaan prosentin ja asuntokauppa väheni. Vuoden kuluessa taloustilanne koeheni aavistuksen. Teollisuuden tilaukset alkoivat nousta ja viennin määrä oli pienessä kasvussa loppuvuonna. Öljyn hinnan lasku hidasti inflaation 0,5 prosenttiin joulukuussa.

Pankkien kotitalousluottokanta kasvoi viime vuonna hidasta 2 prosentin vuosivauhtia. Uusien nostettujen asuntoluottojen määrän lasku tasaantui vuoden loppua kohden. Yritysluottokanta nousi aavistuksen kotitalouksia nopeammin käyttöpääomarahoitukseen kasvettua. Luotonkysynnän odotetaan pysyvän vuonna 2015 keskimääräistä vaimeampana.

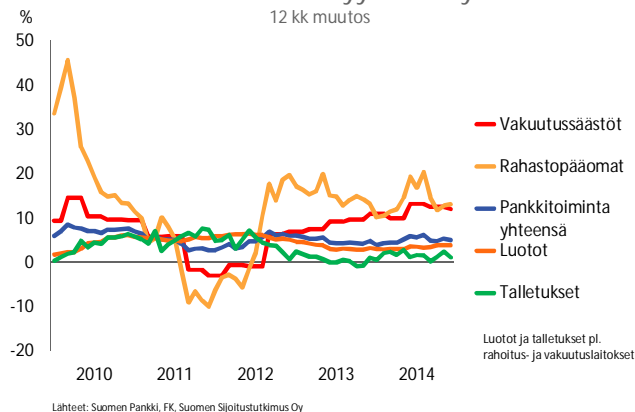
Henkilö- ja yritysasiakkaiden talletuskanta kasvoi matalassa korkoympäristössä vain hieman vuoden takaisesta tasosta. Määräaikaistalletukset supistuivat yhä voimakkaasti varojen siirtyessä käyttelytileille ja riskillisempiin säästö- ja sijoituskohteisiin.

Sijoitusmarkkinoiden kehitys jatkui suotuisana, joskin markkinoiden riski-indikaattorit nousivat hieman toisella vuosipuoliskolla. Rahasto- ja vakuutussäästöt Suomessa kasvoivat viime vuonna 13 prosenttia. Rahastojen nettomerkintöjen kehitys jatkui vahvana läpi vuoden kysynnän kohdistuessa erityisesti yrityslainarahastoihin. Henkivakuutuksen maksutulo nousi 10 prosenttia edellisvuodesta. Vakuutussäästöjen siirtyminen perustekorkoisista sijoitussidonnaisiin tuotteisiin jatkui.

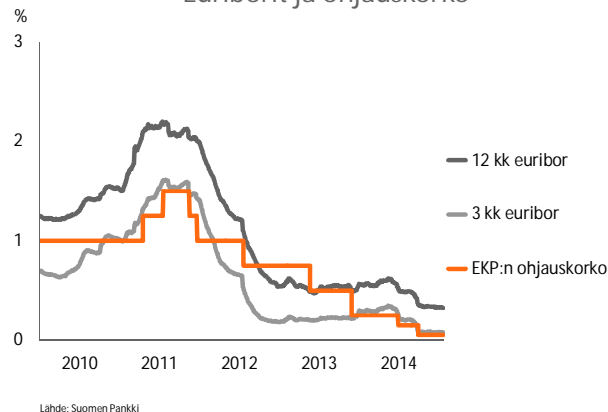
Vahinkovakuutus toimialan maksutulo kasvoi ennakkotietojen mukaan vuonna 2014 5 prosenttia. Korvausmenojen kasvu oli edelleen maksutulon kasvua hitaampaa.

Maailmantalouden näkymät ovat kohentuneet öljyn hinnan laskun vuoksi, mutta monet poikkeukselliset riskit varjostavat taluskehitystä. Euroalueen talous kasvaa yhä verkkaisesti ja on altis häiriöille. EKP aloittaa maaliskuussa ainakin vuoden 2016 syyskuuhun jatkuvan arvopapereiden osto-ohjelman. Euribor-korot säilynevät koko vuoden nollan tuntumassa. Viennin vilkastuminen tukee Suomen taloutta, mutta taluskehitys on kokonaisuutena edelleen heikkoa.

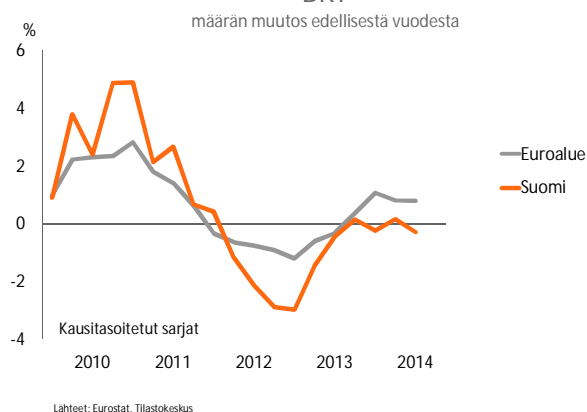
Finanssialan volyymikehitys

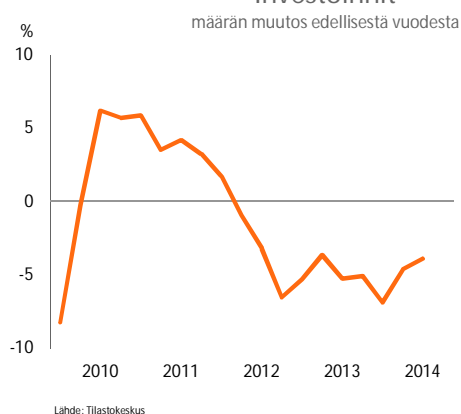
Euriborit ja ohjaukorko

BKT

Investoinnit

Ryhmän tulos ja tase

Tulosanalyysi, Milj. e

	1-12/2014	1-12/2013	Muutos %	10-12/2014	10-12/2013	Muutos %	7-9/2014
Pankkitoiminta	587	404	45,1	119	87	36,7	174
Vahinkovakuutus	223	166	34,4	33	4		57
Varallisuudenhoito	161	113	42,5	20	15	39,1	41
Tulos ennen veroja	915	701	30,6	176	90	94,7	251
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	152	-39		48	35	38,2	32
Tulos käyvin arvo in ennen veroja	1 067	662	61,2	224	125	78,9	283
Taloudellisen pääomavaateen tuotto, % *)	16,5	15,2	1,3*				
Taloudellisen pääomavaateen tuotto käyvin arvo in, % *)	19,1	15,0	4,2*				
Tuotot							
Korkokate	1 043	915	14,0	269	247	8,8	269
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	593	524	13,2	139	96	44,2	143
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	197	175	12,5	29	31	-7,0	47
Palkkiotuotot, netto	727	694	4,8	179	166	8,1	177
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	162	182	-10,8	27	46	-42,4	34
Liiketoiminnan muut tuotot	67	85	-21,6	20	25	-19,0	17
Muut tuotot yhteensä	1 746	1 660	5,2	394	364	8,2	419
Tuotot yhteensä	2 789	2 575	8,3	663	611	8,4	688
Kulut							
Henkilöstökulut	741	791	-6,4	190	202	-5,9	166
Muut hallintokulut	414	384	7,6	101	118	-13,9	98
Liiketoiminnan muut kulut	437	422	3,6	110	119	-7,4	107
Kulut yhteensä	1 592	1 598	-0,4	401	438	-8,4	371
Arvon alentumiset saamisista	88	84	5,4	38	34	11,6	17
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille							
Bonukset	189	182	3,6	48	47	2,3	48
Osuus- ja lisäosuuspääoman korot	6	11	-48,1	0	2	-99,4	1
Palautukset yhteensä	195	193	0,7	48	49	-1,9	49

*) 12 kk liukuva, muutos suhdeluvun muutoksena

Keskeisiä tase-eriä, Milj. e

	31.12.2014	31.12.2013	Muutos %
Saamiset asiakkailta	70 683	68 142	3,7
Henkivakuutustoiminnan varat	11 238	9 872	13,8
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 797	3 479	9,1
Velat asiakkaille	51 163	50 157	2,0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 956	21 428	16,5
Oma pääoma	7 213	7 724	-6,6
Tase yhteensä	110 427	100 991	9,3

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2013 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty lukua vuoden 2013 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita. IFRS 10 Konsernitilinpäätös -standardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Tammi-joulukuu

OP Ryhmän tulos ennen veroja kasvoi 31 prosenttia 915 miljoonaan euroon (701). Tulosta paransivat erityisesti korkokatteen ja vahinkovakuutuksen nettotuottojen kasvu. Myös palkkiotuotot ja henkivakuutuksen nettotuotot kasvoivat. Kulukasvun pysähtyminen on tukenut koko ryhmän tuloksen parantumista.

Korkokate kasvoi 14 prosenttia. Korkokatteen kasvuun vaikuttivat luottokannan keskimääräisen marginaaliton nousu sekä taseen kasvu. Myös pääomamarkkinatuotteiden korkokatteen suotuisa kehitys ja talletusvarainhankinnan kustannuksen lasku tukivat korkokatteen vahvistumista.

Ryhmän kulut supistuivat 0,4 prosenttia eli olivat 6 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Tilikaudella liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat Pohjola Pankin osakkeiden lunastukseen liittyvät kertaluonteiset kulut, jotka olivat yhteensä 12 miljoonaa euroa. Ilman näitä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia kertaeriä kulut supistuivat 1,1 prosenttia.

Tehostamistoimenpiteiden ja ICT-toimintojen ulkoistamisen johdosta ryhmän henkilöstökulut supistuivat 6,4 prosenttia eli olivat 50 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Ulkoistaminen ja siihen liittyvien toimintamallien uudistaminen kasvattivat osaltaan ICT- ja liiketoiminnan muita kuluja.

Tulosta heikentäviä, eri tuloslaskelmaeriin kohdistuneita arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 113 miljoonaa euroa (131), joista 88 miljoonaa euroa (84) kirjattiin luotoista ja muista saamisista. Nettomääräiset arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat matalalla 0,12 prosentin tasolla (0,12) luotto- ja takaukskannasta. Saamisryhmäkohtaisia arvonalentumisia eli varauksia jo tapahtuneisiin, mutta ei vielä tiedossa oleviin saamisten arvonalentumisiin on kirjattu kumulatiivisesti yhteensä 65 miljoonaa euroa, kasvu vuoden alusta oli 7 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän tilikauden 2014 verot kasvoivat 217 miljoonaa euroa 337 miljoonaan euroon. Ryhmän tuloverot olivat laskennallisten verojen muutoksen jälkeen 308 miljoonaa euroa (36). Efektiivinen verokanta oli 33,6 prosenttia (5,1). Tilikaudella efektiivistä verokantaa nosti Pohjola Pankin osakkeiden hankintaan liittyvistä, ryhmän sisäisistä kaupoista syntynyt luovutusvoittovero sekä Osuuspankkien Keskinäisen Vakuutusyhtiön tasoitussuorituksen purkamisesta aiheutuva tulovero. Vertailukaudella efektiivistä veroastetta laski merkittävästi verokannan muutos.

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 587 miljoonaa euroa (404). Pankkitoiminnan tuloskehitystä tuki erityisesti korkokatteen kasvu. Myös palkkiotuotot kasvoivat vertailukauden verrattuna. Kulut supistuivat 0,8 prosenttia ja olivat 1 082 miljoonaa euroa (1 090). Henkilöstökulut supistuivat 5,6 prosenttia 456 miljoonaan euroon (483). ICT-kulut olivat 12 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudella.

Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli historiallisen matalalla vuositasolla ollen 84,7 prosenttia (86,9). Kannattavuus ilman laskuperustemuutoksen vaikutusta parani vakuutusmaksutuottojen kasvun ja suotuisan vahinkokehityksen johdosta. Tilikauden aikana

kirjattiin tulosta heikentävää vakuutusvelan laskuperustemuutosta yhteensä 62 miljoonaa euroa (38). Myös liikekulusuhde kehittyi myönteisesti. Tuloslaskelmaan kirjatut sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat vertailukaudesta 40 miljoonaa euroa.

Varallisuudenhoitosegmentin tulos ennen veroja parani vertailukaudesta palkkiotuottojen sekä henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tuottojen kasvun seurauksena. Segmentin palkkiotuotot olivat 19 prosenttia suuremmat kuin vertailukaudella hallinnoitavan varallisuuden kasvettua.

OP Ryhmän käyvän arvon rahasto ennen veroja oli tilikauden lopussa 531 miljoonaa euroa (409). Tulos käyvin arvoin ennen veroja oli 1 067 miljoonaa euroa (662).

Tilikauden lopussa oma pääoma oli 7,2 miljardia euroa (7,7). Tilikaudella toteutettu Pohjola Pankin osakkeiden osto pienensi omia pääomia 2,4 miljardilla eurolla. Omia pääomia kasvatti ryhmän tulos sekä Tuotto-osuuksien liikkeeseen laskut. Tilikauden lopussa omiin pääomiin sisältyi Tuotto-osuuksia 1,6 miljardia euroa (0).

Loka-joulukuu

Neljännän vuosineljänneksen tulos ennen veroja oli 176 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 90 miljoonaa euroa. Tuloskehitystä tuki erityisesti korkokatteen ja vahinkovakuutuksen nettotuottojen kasvu sekä kulujen supistuminen. Korkokate kasvoi 22 miljoonaa euroa ja vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot 43 miljoonaa euroa. Vahinkovakuutuksen tulokseen kirjattiin vertailukaudella tulosta heikentäviä laskuperustemuutoksia 38 miljoonaa euroa. Kulut supistuivat 36 miljoonaa euroa 401 miljoonaan euroon (438). Eniten supistuivat ICT-kulut, jotka olivat 14 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Henkilöstökulut supistuivat 5,9 prosenttia ollen 190 miljoonaa euroa (202).

Neljännän vuosineljänneksen tulos oli 76 miljoonaa euroa pienempi kuin kolmannella vuosineljänneksellä kulujen kasvettua ja henkivakuutuksen nettotuottojen supistuttua. Henkivakuutuksen nettotuotot olivat 18 miljoonaa euroa pienemmät kuin edellisellä vuosineljänneksellä sijoitustoiminnan tuottojen supistuttua. Vahinkovakuutuksen tulosta neljännellä vuosineljänneksellä rasitti sijoitustoiminnan tuottojen supistuminen sekä liikekulujen kasvu. Kolmannella vuosineljänneksellä kirjattiin vahinkovakuutuksen tulosta heikentävää laskuperustemuutosta 62 miljoonaa euroa. Kulut kasvoivat 8,2 prosenttia 401 miljoonaan euroon (371). Eniten kasvoivat henkilöstökulut, jotka olivat 24 miljoonaa euroa suuremmat kuin edellisellä vuosineljänneksellä. Henkilöstökulujen kasvuun edellisestä vuosineljänneksestä vaikuttaa etenkin kulujen kausiluonteisuus. Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 38 miljoonaa euroa (17).

OP Ryhmän pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

	31.12.2014	31.12.2013	Tavoite
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	1,89	2,19	1,6
Taloudellisen pääomavaateen tuotto, % (12 kk liukuva)	16,5	15,2	20 %
Tuottojen ja kulujen kasvuero, %-yks. (3 vuoden aikana)	13,8	-2,8	> 0

Taloudellisen pääomavaateen tuottoa laski Pohjola Pankin osakkeiden hankintaan liittyvistä, ryhmän sisäisistä kaupoista syntynyt 109 miljoonan euron luovutusvoittovero sekä Osuuspankkien Keskinäisen Vakuutusyhtiön tasoitusmäärän purkamisesta aiheutuva 50 miljoonan euron tulovero. Ilman näiden sisäisten toimenpiteiden verovaikutusta taloudellisen pääomavaateen tuotto olisi noussut 19,9 prosenttiin.

Asiakkuudet

Ryhmään kuuluvilla osuuspankeilla oli joulukuun lopussa 1,4 miljoonaa omistajajäsentä eli 30 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Pohjola Pankin vähemmistöosakkaiden osakkeiden lunastuksen jälkeen OP Ryhmä on kokonaisuudessaan osuuspankkien jäsenten omistama. Osuuspankkien jäsenet voivat sijoittaa OP Ryhmän osuuspankeihin oman pääoman ehtoisina Tuotto-osuuksina.

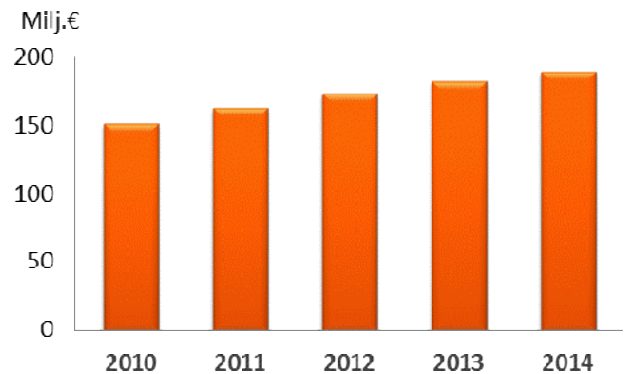
Kokonaisuudessaan osuuspankkien omistajajäsenten sijoitukset osuuspankkien Tuotto-, jäsen- ja lisäosuuksiin olivat joulukuun lopussa yhteensä 1,9 miljardia euroa (0,8).

Osuuspankkien arvioidaan maksavan Tuotto- ja lisäosuuksille korkoa vuodelta 2014 yhteensä 27 miljoonaa euroa (11). Tuotto-osuuksien tuottotavoite on 3,25 prosenttia ja se lasketaan sijoitusten tekopäivästä lähtien.

Osuuspankeilla ja pääkaupunkiseudulla toimivalla Helsingin OP Pankki Oyj:llä oli joulukuun lopussa yhteensä 1,4 miljoonaa OP-bonusasiakasta.

Pankki- ja vakuutuspalveluiden keskittämisestä OP-bonusasiakkaille tammi-joulukuussa kertyneiden bonusten arvo oli yhteensä 189 miljoonaa euroa (182). Bonuksia käytettiin pankkipalveluihin yhteensä 86 miljoonaa euroa (88), varallisuudenhoitopalveluihin 12 miljoonaa euroa (11) ja vahinkovakuutus tuotteiden vakuutusmaksuihin 95 miljoonaa euroa (89). OP-bonuksia käytettiin 1 912 000 vakuutuslaskuun (1 783 000), joista 255 000 laskua (253 000) maksettiin kokonaan bonuksilla.

Palautukset OP-bonusasiakkaille

OP Ryhmän asiakasmäärä Suomessa oli joulukuun lopussa 4 284 000. Henkilöasiakkaiden määrä oli 3 848 000 ja yritysasiakkaiden määrä 436 000. Pankki- ja vahinkovakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi ristiinmyynnin seurauksena tilikaudella 72 000:lla 1 590 000:een.

Vahinkovakuutuksen etuasiakastalouksien määrä kasvoi tilikauden aikana 40 000 taloudella (46 000). Etuasiakastalouksia oli joulukuun lopussa 655 000. Etuasiakastalouksille annettiin tilikaudella 72 miljoonaa euroa keskittämisalennuksia.

Palvelukanavat

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Oman palveluverkoston toimintaa tukee lisäksi laaja asiamies- ja kumppanuusverkosto, jonka merkitys on erityisen suuri vahinkovakuutusten myynnissä.

Asiakaskäyttäytymisen muutos ja yleinen asiakkaiden arjen digitalisoituminen muuttaa merkittävästi tulevaisuudessa finanssitoimijoiden tapaa kohdata asiakas. OP Ryhmä on monin tavoin varautunut tähän muutokseen. Kehittämisinvestoinnit mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen ovat kasvaneet merkittävästi.

Konkreettisena ilmentymänä muutoksesta finanssipalveluiden käyttö on siirtymässä yhä enenevässä määrin mobiililaitteisiin. Vastauksena asiakaskäyttäytymisen voimakkaaseen muutokseen OP Ryhmä perusti Digitalisointiratkaisut-yksikön kehittämään mobiilipalveluita sekä verkkopalveluiden myynnillisyyttä ja käytettävyyttä. Digitalisointiratkaisut-yksikön palveluksessa oli joulukuun lopussa lähes 100 henkilöä.

Maksaminen ja kaupan palvelut ovat alue, jossa digitalisaatio etenee kenties kaikkein nopeimmin. OP Ryhmä vahvisti edelläkävijyyttään digitaalisissa maksamisen palveluissa hankkimalla suomalaisille verkkokaupoille maksupalveluja tarjoavan Checkout Finland Oy:n koko osakekannan. Palvelun avulla verkkokauppa voi tarjota asiakkailleen laajan maksuvalikoiman. Palveluvalikoimaan kuuluu muun muassa pankkien maksunapit, korttimaksut ja luotolliset maksutavat.

Tilikauden lopulla Checkout Finland Oy palveli lähes 10 000 suomalaista verkkokauppaa ja on verkkomaksujen välittäjänä asiakasmäärältään Suomen suurin. OP Ryhmä haluaa kaupalla edistää suomalaista verkkokauppaa ja sen maksujenvälitystä. Yhdessä Pivo-mobiilisovelluksen kanssa OP Ryhmä pystyy nyt tarjoamaan kaupalle ja yrittäjälle kilpailukykyiset maksamisen ja ostamisen palvelut, jotka yhdistävät verkon, mobiiliin ja kaupan liiketoiminnan perustan.

OP-mobiilipankin käyttäjämäärä kasvoi tilikaudella 77 prosenttia 540 000:een. OP Ryhmän Pivo-mobiililompakosovellusta on ladattu joulukuun loppuun mennessä yhteensä yli 450 000 kertaa. Pivo-mobiililompakko on nopeasti noussut käyttäjiensä tiheimmin käyttämäksi palvelukanavaksi: yli 30 prosenttia käyttäjistä avaa sovelluksen joka päivä. Verkkopankin käyttäjämäärien kasvu on tasaantunut, lähes 80 prosenttia aktiivisista asiakkaistamme käyttää verkkopankkia.

OP Ryhmällä on puhelinpalvelukeskukset Helsingissä, Joensuussa, Kuopiossa, Tampereella ja Vaasassa. Tilikauden lopussa puhelinpalvelukeskusten palveluksessa oli vakituisessa työsuhteessa 425 henkilöä. Tilikaudella palvelukeskuksiin tuli 1,9 miljoonaa vastattua sisäänsoittoa ja niistä soitettiin asiakkaalle sekä vastattiin verkkoviestiin yhteensä 715 000 kertaa.

Ryhmällä on valtakunnan laajin konttoriverkosto. Joulukuun lopussa ryhmällä on yhteensä 456 toimipaikkaa (485).

Pohjola Pankin osakkeiden hankinta

OP Osuuskunta (ent. OP-Pohjola osk) on toteuttanut helmikuussa 2014 julkistamansa ostotarjouksen ja saanut välimiesoikeuden päätöksellä omistusoikeuden kaikkiin Pohjola Pankki Oyj:n osakkeisiin osakeyhtiölain 18 luvun 6§:n mukaisesti. Kaupankäynti Pohjola Pankki Oyj:n A-sarjan osakkeilla päättyi välimiesoikeuden päätöksen seurauksena 29.9.2014 ja osake poistettiin Helsingin Pörssistä 30.9.2014. OP Osuuskunta on merkitty ainoana osakkeenomistajana Pohjola Pankki Oyj:n osakasluetteloon 7.10.2014. Pohjola Pankki Oyj:n osakkeet poistettiin 28.11.2014 arvo-osuusjärjestelmästä.

Välimiesoikeuden lunastusmenettelyjen kesto on lunastuslautakunnan mukaan keskimäärin noin kuusi kuukautta. Pohjolan vähemmistöosakkeita koskeva lunastusmenettelyn arvioidaan tämän perusteella kestävän kokonaisuudessaan vuoden 2015 alkupuoleen saakka. OP Osuuskunta on maksanut lunastushinnan riidattomana pidetyn osuuden Pohjolan vähemmistöosakkaille 29.10.2014.

Vakavaraisuus ja riskiasema

Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (RaVa) valvonnasta annetun lain mukaan lasketut OP Ryhmän omat varat ylittivät joulukuun lopussa laissa määritellyn vähimmäismäärän 2 984 miljoonalla eurolla (3 764). Vakavaraisuuden vertailuluvut on esitetty arviona 1.1.2014

voimaan tulleen sääntelyn mukaan. RaVa-puskuria laskivat Pohjola Pankki Oyj:n osakkeiden osto ja puskuria kasvatti ryhmän tulos sekä Tuotto-osuuksien liikkeeseenlaskut. Ryhmän omien varojen määrä suhteessa vähimmäispääomavaatimukseen oli Pohjola Pankin osakkeiden oston jälkeenkin edelleen vahvalla 1,89:n tasolla (2,19).

Finanssikriisin seurauksena pankkien vakavaraisuussäännökset tiukentuiivat. Muutoksilla pyritään muun muassa parantamaan omien varojen laatua, kasvattamaan pääomapuskureita, vähentämään pääomavaateen syklistä ja pankkien velkaantuneisuutta sekä asettamaan määrällisiä rajoitteita likviditeettiriskille. Muutokset tulevat voimaan vuosina 2014–2019. Muutosten merkittävimmät vaikutukset OP Ryhmän RaVa-lain mukaiseen vakavaraisuuteen riippuvat tulevien luottolaitosten puskurivaatimusten tasosta ja laskentatavasta. Muutosten vaikutukset Luottolaitoslain mukaiseen vakavaraisuuteen on käyty tarkemmin läpi Pankkitoiminnan vakavaraisuus-osiossa.

Myös vakuutussektorin vakavaraisuussäännökset ovat muuttumassa. Vakuutussektorin Solvenssi II -säännösmuutoksilla pyritään parantamaan vakuutusyhtiöiden omien varojen laatua, parantamaan yhtiöiden omaa riskienhallintaa, lisäämään pääomavaateen riskiperusteisuutta ja yhtenäistämään vakuutussektorin vakavaraisuussäännöksiä Euroopassa. Säännökset ovat vielä osittain keskeneräiset ja ne tulevat voimaan vuoden 2016 alussa. Säännökset tulevat kiristämään pääomavaatimuksia ja toisaalta lisäävät omien varojen määrää, mikä nettona laskee RaVa-vakavaraisuutta. Nykyisen arvion mukaan RaVa-vakavaraisuus kuitenkin säilyy vahvalla tasolla.

Vahinkovakuutustoiminta ja henkivakuutustoiminta kokonaisuudessaan täyttävät Solvenssi II -ehdotuksen mukaisen vakavaraisuuspääomavaatimuksen (SCR) jo nykyisin.

Euroopan keskuspankin (EKP) valvontaan siirtyminen

OP Ryhmän luottolaitostoiminta siirtyi EKP:n valvontaan vuoden 2014 marraskuussa. Osana valvonnan siirtymistä EKP suoritti vuoden 2014 aikana kattavan arvioinnin, joka sisälsi riskiarvion, luottolaitostoiminnan laajan saamisten laadun arvioinnin ja stressitestin.

EKP:n tekemän saamisten arvioinnin ja stressitestin tarkoituksena oli lisätä eurooppalaisten pankkien toiminnan avoimuutta ja samalla varmistua pankkien riittävästä pääomituksesta. Uusimuotoiseen yhtenäisiin periaattein ja tiukalla aikataululla toteutettuun arviointiin osallistui yhteensä 130 eurooppalaista pankkia.

Kattavan arvion tulokset julkistettiin 26.10.2014. OP Ryhmän riskinkantokyky oli tulosten mukaan vahva. Kattavan arvion tulosten perusteella päivitettiin johdannaisten arvostuksessa käytettävää luotto- ja vastapuoliriskimallia ja saamisryhmäkohtaisten arvonalentumisten mallia. Muutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta tilinpäätökseen tai sen laadintaperiaatteisiin.

Riskiasema

OP Ryhmän riskiasema on säilynyt vakaana. Riskinkantokyky on vahva ja riittävä turvaamaan ryhmän liiketoiminnan edellytykset.

Luottoriskiasema säilyi vaisusta taloustilanteesta huolimatta vakaana. Talouden heikko kehitys varjostaa kuitenkin näkymiä. Pankkitoiminnan luottoriskiasemasta kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen segmenttiosuudessa.

Vahinko- ja henkivakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Matala markkinakorkotasosta nosti vahinkovakuutuksen vakuutusvelan diskonttokoron riskitasoa. Vahinko- ja henkivakuutuksen riskiasemasta kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen segmenttiosuudessa.

OP Ryhmän rahoitus- ja maksuvalmius on hyvä. OP Ryhmän rahoituksen saatavuus on säilynyt erinomaisena. Tilikauden aikana ryhmä laski liikkeelle kolme yhteismäärältään 3,0 miljardin euron asuntovakuudellista lainaa ja muita pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 3,5 miljardin euron edestä. Talletusten osuus luottokannasta on säilynyt vakaana tilikauden ajan. Maksuvalmiuden turvaavasta likviditeettireservistä kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen Muun toiminnan segmenttiosuudessa.

OP Ryhmän markkinariskiasema oli tilikaudella asetettujen limiittien puitteissa. Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koronlaskun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen pienehen markkinakorkojen laskun vuoksi. Vahinko- ja henkivakuutuksen sijoitusten riskitasossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia ja riskiasema on säilynyt vakaana. Muussa toiminnassa esitetyn likviditeettireservin markkinariskit kasvoivat.

Vuoden vaihteessa OP Ryhmä joutui voimakkaan palvelunestohyökkäyksen kohteeksi. Hyökkäyksen seurauksena ryhmän palveluihin, etenkin verkkopalveluihin, syntyi palvelukatkoja. Hyökkäysten välittömät taloudelliset seuraukset olivat ryhmätasolla vähäiset. Palvelunestohyökkäyksestä on tehty rikosilmoitus poliisille ja Keskusrikospoliisi tutkii tapausta. Ryhmä on vuoden alussa parantanut kykyään estää vastaavanlaisia hyökkäysten haitallisia vaikutuksia palveluiden käytettävyydelle jatkossa.

Sijoitusvarallisuus, 31.12.2014 31.12.2013 Muutos Milj. e

	31.12.2014	31.12.2013	Muutos
Pohjola Pankki Oyj	8 545	8 117	428
Vahinkovakuutus	3 483	3 168	315
Henkivakuutus	3 996	3 545	452
Osuuspankit	796	950	-154
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	412	396	16
Yhteensä	17 232	16 174	1 058

Ryhmän etuuspoijaisten eläkejärjestelyiden keskeiset riskit liittyvät eläkevelvoitteen diskonttokorkotasoon sekä eläkevelvoitteen katteena olevan sijoitusomaisuuden tuottoon. Tilikaudella muihin laajan tuloksen eriin kirjattu

etuspoijaisten eläkejärjestelyiden nettovelan kasvu heikensi tilikauden laajaa tulosta ennen veroja 380 miljoonaa euroa.

Luottoluokitukset

Luokitus-laitos	Lyhyt varain-hankinta	Näkymä	Pitkä varain-hankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	Negatiivinen	AA-	Negatiivinen
Moody's	P-1	Negatiivinen	Aa3	Negatiivinen
Fitch	F1	Vakaa	A+	Vakaa

Fitch Ratings antaa luokituksen sekä OP Ryhmälle että Pohjola Pankki Oyj:lle. OP Ryhmän taloudellinen asema vaikuttaa myös pelkästään Pohjolalle annettavaan luottoluokitukseen.

OP Ryhmän tai Pohjolan luottoluokitukset eivät muuttuneet vuonna 2014.

Standard & Poor's vahvisti 22.10.2014 Pohjola Pankki Oyj:n luottoluokitukset ja säilytti näkymät negatiivisina.

Moody's vahvisti Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen 29.5.2014, ja muutti näkymät vakaista negatiivisiksi osana laajempaa eurooppalaista tarkastelua.

Fitch Ratings vahvisti 24.6.2014 OP Ryhmän ja Pohjola Pankki Oyj:n pitkien ja lyhyiden luottojen luokituksen sekä säilytti näkymät vakaina.

Vuoden 2015 näkymät

Euroalueen talous kasvaa edelleen hitaasti ja on altis häiriöille Euroopan keskuspankin keveästä rahapolitiikasta ja muista talouskasvua tukevista toimenpiteistä huolimatta. Myös Suomen talouskasvun arvioidaan olevan edelleen heikkoa, vaikka vienti on kääntynyt hitaaseen kasvuun. Kansainvälisen politiikan jännitys aiheuttaa edelleen epävarmuutta Suomen taloudelle ja hidastaa Suomen toipumista taantumasta.

Vaatimaton talouskehitys yhdistettynä kansainvälisen politiikan jännitteisiin heikentävät finanssialan kasvuodotuksia. Historiallisen matala korkotasosta rasittaa pankkien korkokatteita ja heikentää vakuutusyhteisöjen sijoitustuottoja. Vakavaraisuutta ja kannattavuutta parantavien toimenpiteiden merkitys kasvaa toimintaympäristön muutosten ja sääntelyn kiristymisen takia.

Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta OP Ryhmän tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai suuremmaksi kuin vuonna 2014. Tulosarvion merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät matalan korkotason vaikutuksiin, saamisten arvonalentumisiin sekä epäedullisiin sijoitusympäristön muutoksiin.

Kaikki tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

OP Ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta, Vahinkovakuutus ja Varallisuudenhoito. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP Ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Liiketoimintasegmenttien tulostiivistelmä

Milj. e	Tuotot	Kulut	Muut erät *)	Tulos ennen veroja 1–12/2014	Tulos ennen veroja 1–12/2013	Muutos, %
Pankkitoiminta	1 933	1 082	-264	587	404	45,1
Vahinkovakuutus	595	372	0	223	166	34,4
Varallisuudenhoito	256	95	0	161	113	42,5
Muu toiminta	473	516	0	-43	13	-429,5
Eliminoinnit	-468	-474	-19	-13	4	-395,6
Yhteensä	2 789	1 592	-283	915	701	30,6

*) Muissa erissä esitetty palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille, sekä arvonalentumiset saamisista.

Pankkitoiminta

- Tulos ennen veroja kasvoi 45 prosenttia 587 miljoonaan euroon (404).
- Pankkitoiminnan tulos parani selvästi korkokatteen kasvun ja henkilöstökulujen supistumisen johdosta. Korkokate kasvoi 19 prosenttia.
- Luottokannan kasvu hidastui 3,8 prosenttiin, mutta osoitti piristymisen merkkejä toisella vuosipuoliskolla.
- Talletuskannan kasvu kohdistui maksuliiketalletuksiin, jotka kasvoivat vuodessa 12 prosenttia.
- Luottoriskiasema on säilynyt vakaana – arvonalentumiset olivat matalalla 0,12 prosentin tasolla luotto- ja takauskannasta.

Pankkitoiminnan avainlukuja

Milj. e	1–12/2014	1–12/2013	Muutos, %
Korkokate	1 093	915	19,4
Arvonalentumiset saamisista	88	81	8,4
Muut tuotot	840	853	-1,7
Henkilöstökulut	456	483	-5,6
Muut kulut	626	608	2,9
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	176	193	-8,8
Tulos ennen veroja	587	404	45,3
Kulu–tuotosuhde, %	56,0	61,6	-5,6
Milj. e			
Nostetut asuntoluotot	5 977	6 340	-5,7
Nostetut yritysluotot	6 468	7 235	-10,6
Välitetyt kiinteistökaupat, kpl	12 341	13 540	-8,9
Mrd. e	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Luottokanta			
Asuntoluotot	34,0	33,1	2,5
Yritysten luotot*)	16,9	16,2	4,3
Muut luotot*)	19,8	18,8	5,7
Luottokanta yhteensä	70,7	68,1	3,8
Takauskanta	2,9	2,9	-0,2
Talletukset			
Käyttely- ja maksuliiketalletukset	29,8	26,6	11,9
Sijoitustalletukset	19,0	20,7	-8,2
Talletukset yhteensä	48,8	47,3	3,0
Markkinaosuus, %**)			
Luottokannasta	34,4	34,6	-0,2***)
Talletuskannasta	37,6	36,8	0,8***)

*) Vertailukauden 2013 lukuja on oikaistu Tilastokeskuksen 1/2014 sektoriuudistuksen vuoksi. Sektoriuudistuksen myötä vertailukauden yritysluottokannasta siirtyi arviolta 1,7 miljardia euroa muiden luottojen luottokantaan.

**) Ilman rahoitus- ja vakuutuslaitosten luottoja ja talletuksia.

***) suhdeluvun muutos

Vaimea talouskasvu ja kysynnän hiipuminen ovat hidastaneet myös luottokannan kasvua. Nostettujen uusien luottojen määrä laski vuoden aikana 1,0 prosenttia. Toisella vuosipuoliskolla luottokysyntä osoitti kuitenkin pristymisen merkkejä.

OP Ryhmän talletuskanta kasvoi 3,0 prosenttia. Sijoitustalletusten määrä supistui 8,2 prosenttia vuoden aikana poikkeuksellisen pitkään jatkuneen alhaisen korkotason ja määräaikaistalletusten laskeneiden marginaalien johdosta. Talletuskasvun painopiste on edelleen maksuliiketalletuksissa, joiden määrä kasvoi vuodessa 12 prosenttia eli 3,2 miljardia euroa. Tilikaudella osuuspankkien yhteenlaskettu lisä- ja Tuotto-osuuksien määrä kasvoi 1,2 miljardia euroa.

Luottokanta kasvoi vuodessa 3,8 prosenttia. Nostettujen uusien asuntoluottojen määrä laski 5,7 prosenttia ja yritysluottojen 11 prosenttia. Kulutusluottojen kysyntä oli vilkasta ja uusien nostettujen kulutusluottojen määrä kasvoi 27 prosenttia. Uusien asunto- ja yritysluottojen keskimarginaali laski hieman vertailukaudesta.

OP Ryhmän markkina-asema asuntoluotoissa ja yritysrahoituksessa sekä talletuksissa on pysynyt vakaana. OP Ryhmän markkinaosuus asuntoluotoissa kasvoi tilikauden aikana 0,3 prosenttiyksikköä ja oli joulukuun lopussa 38,0 prosenttia (37,7).

Asuntomarkkinoiden alavire on jatkunut tilikauden aikana. Ryhmän kiinteistökeskusten välittämien asuntokauppojen määrä laski 9 prosenttia viime vuodesta.

Tulos

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi selvästi vuotta aiemmasta ja oli 587 miljoonaa euroa (404). Tulosta paransivat korkokatteen kasvu sekä henkilöstökulujen supistuminen. Arvonalentumiset kasvoivat 7 miljoonaa euroa 88 miljoonaan euroon ollen edelleen matalalla 0,12 prosentin (0,12) tasolla suhteessa luotto- ja takauskantaan.

Korkokate kasvoi 178 miljoonaa euroa eli oli 19 prosenttia suurempi kuin vertailukaudesta luottokannan kasvun ja marginaalitason nousun johdosta. Myös pääomamarkkinatuotteiden korkokatteen suotuisa kehitys ja talletusvarainhankinnan kustannuksen lasku tukivat korkokatteen vahvistumista.

Muut tuotot yhteensä supistuivat 14 miljoonaa euroa vertailukaudesta.

Nettopalkkiotuotot olivat 12 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudesta maksuliikkeeseen liittyvien palkkioiden kasvettua.

Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä supistuivat vertailukaudesta 22 miljoonaa euroa. Kaupankäynnin nettotuottoja laski johdannaisten arvostuksessa käytettävän luotto- ja vastapuoliriskimallin muutos. Liiketoiminnan muut tuotot supistuivat 6 miljoonaa euroa.

Kulut yhteensä supistuivat 0,8 prosenttia 1 082 miljoonaan euroon (1 090). Tehostamistoimenpiteiden seurauksena henkilöstökulut supistuivat 5,6 prosenttia ja olivat 456

miljoonaa euroa (483). ICT-kulut kasvoivat 12 miljoonaa euroa.

Pankkitoimintaan kohdistuvat OP-bonukset olivat yhteensä 170 miljoonaa euroa (182). Tilikauden alusta lukien osa bonuksista on kohdistunut vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoito-segmentteihin. Ryhmätasolla bonusten määrä kasvoi 3,6 prosenttia.

Riskiasema

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat luottoriski, markkinariskit ja likviditeettiriski.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Luotto- ja takauskanta kasvoi tilikaudella 2,6 miljardia euroa 73,6 miljardiin euroon. Yli 90 päivää erääntyneitä saamia oli 279 miljoonaa euroa (295) eli suhteessa luotto- ja takauskantaan hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 90 päivää erääntyneiden saamisten, muiden riskillisiksi luokiteltujen saamisten sekä saamisten, joihin on annettu Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) vuonna 2015 voimaan tulevassa ohjeessa tarkoitettu lainanhoitajousto, yhteismäärä oli vuoden lopussa 1,8 miljardia euroa. Määrä oli edellisen vuoden tasolla. Lainanhoitajoustot ovat asiakkaan kanssa sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Osuuspankit pyrkivät toiminnallaan aktiivisesti löytämään ratkaisuja asiakkaiden väliaikaisten maksuvaikeuksien ylittämiseksi.

Luotto- ja takauskannasta yritysasiakkaiden (ml. asuntoyhteisöt) vastuut muodostivat 36 prosenttia (36). Yritysasiakkaiden vastuista investointitasolle luokiteltujen vastuiden osuus oli 49 prosenttia (46) ja kahden heikoimman ratingluokan vastuut olivat 501 miljoonaa euroa (634) eli 1,5 prosenttia (1,9).

Henkilöasiakkaiden vastuiden kuudesta pääluokasta kahteen parhaimpaan luokkaan kuului 81 (77) prosenttia ja kahteen heikoimpaan luokkaan 4 (4) prosenttia vastuista.

Suuria asiakasriskejä kattavat pankkitoiminnan omat varat olivat 7,3 miljardia euroa (6,3). Yhdenkään asiakkaan asiakasriski ei ylittänyt 10 prosenttia omista varoista.

Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koronlaskun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen oli joulukuun lopussa 54 miljoonaa euroa (99).

Yli 90 päivää erääntyneet saamiset luotto- ja takaukskannasta

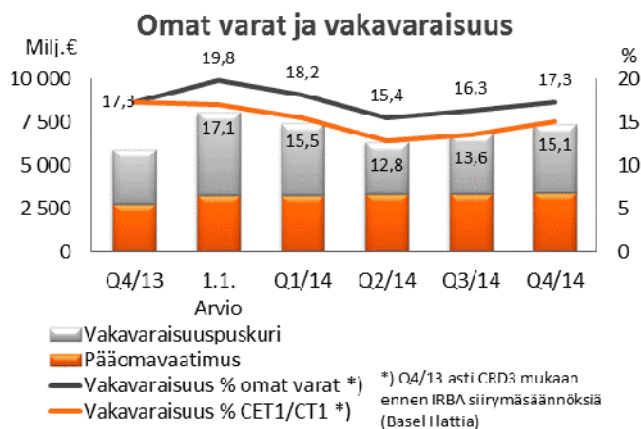
	31.12.2014		31.12.2013	
	Milj. e	%	Milj. e	%
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset, netto	279	0,38	295	0,42
Saamisten arvonalentumiset vuoden alusta, netto	88	0,12	84	0,12

Vakavaraisuus

Ryhmän CET1-ydinvakavaraisuus oli tilikauden lopussa 15,1 prosenttia (17,1). Vakavaraisuuden vertailuluvut on esitetty arviona 1.1.2014 voimaan tulleen sääntelyn mukaan. Pohjola Pankki Oyj:n osakkeiden osto laski ydinvakavaraisuutta noin 6 prosenttiyksikköä. Tuotto-osuuksien liikkeeseenlaskut kasvattivat ydinvakavaraisuutta noin 3,7 prosenttiyksikköä. Ryhmän vakavaraisuustavoite (CET1) on 18 prosenttia vuoden 2016 loppuun mennessä.

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja ydinpääomalla 4,5 prosenttia.

Uusi luottolaitosdirektiivi ja vakavaraisuusasetus (CRD4/CRR) julkaistiin 27.6.2013. Uudet säännökset tulevat voimaan vaiheittain 1.1.2014 alkaen ja ne implementoivat Basel III -standardit EU:ssa vuosina 2014–2019. Uusiin säännöksiin liittyvät kansalliset lainsäädäntömuutokset hyväksyttiin elokuussa.

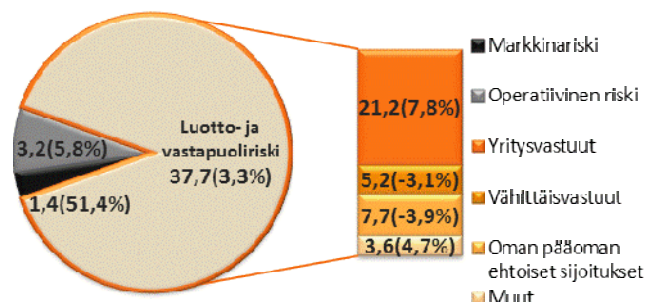

Ryhmän ydinpääoma oli joulukuun lopussa 6 384 miljoonaa euroa (6 896). Ydinpääomaa pienensi Pohjola Pankki Oyj:n osakkeiden osto. Ydinpääomaa kasvatti Tuotto-osuuksien liikkeeseen laskut, pankkitoiminnan tilikauden tulos sekä osingot ryhmän vakuutusyhteisöiltä. Tilikaudella vakuutusyhtiöt maksoivat osinkoja 280 miljoonaa euroa. Tuotto-osuuksia oli ydinpääomassa 1 561 miljoonaa euroa joulukuun lopussa. Odotettujen tappioiden ja arvonalentumisten alijäämänä ydinpääomasta on vähennetty 339 miljoonaa euroa (384).

Riskipainotetut erät olivat tilikauden lopussa 42 252 miljoonaa euroa (40 405), eli 4,6 prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Koko vastuukannan keskimääräinen riskipaino laski vähittäisvastuiden keskimääräisen

riskipainon hienoisesta laskusta myötä. Yritysvastuiden päivitetty luokittelumallit arvioidaan otettavan käyttöön Finanssivalvonnan hyväksynnän jälkeen vuoden 2015 alkupuoliskolla. Mallipäivityksen vakavaraisuusvaikutusten arvioidaan olevan positiivisia.

Riskipainotetut erät 31.12.2014, yhteensä 42,3 mrd.€ (muutos vuoden alusta 4,6%)

Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 6 446 miljoonaa euroa.

OP Ryhmä sai 27.11.2013 Finanssivalvonnalta luvan käsitellä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset riskipainotettuina erinä. Lupa oli EKP valvontaan siirtymisestä johtuen voimassa määräajan 1.1.–31.12.2014. Vakuutusyhtiösijoituksiin sovellettava menetelmä johtaa noin 280 prosentin riskipainoon. Luvan jatko on EKP:n käsittelyssä.

Kansallisen lainsäädännön kautta implementoitavat vakavaraisuuden puskurivaatimukset korottavat pääomavaatimuksia. Vuoden 2015 alusta lukien kiinteä lisäpääomavaatimus on 2,5 prosenttia riskipainotetuista eristä. Vuoden 2016 alusta voimaan tuleva muuta rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävää luottolaitosta koskeva lisäpääomavaatimus on OP Ryhmän osalta vielä vahvistamatta. Finanssivalvonnalla on myös mahdollisuus asettaa sykliisyyttä vähentävä muuttuva lisäpääomavaatimus. Tuleva likviditeettisääntely lisää likviditeetin hallinnan kustannuksia. Kannattavuuden merkitys korostuu säännösmuutoksiin valmistauduttaessa.

Uusissa säännöksissä on mukana velkaantumisasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio). OP Ryhmän pankkitoiminnan vähimmäisomavaraisuusaste on nykytulokintojen mukaan arviolta 6,4 prosenttia, säännösluonnosten mukaisen minimitason ollessa kolme prosenttia.

Vahinkovakuutus

- Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja oli 223 miljoonaa euroa (166). Tulos ennen veroja käyvin arvoon oli 272 miljoonaa euroa (149). Eläkevastuiden diskonttokoron lasku heikensi tulosta 62 miljoonaa euroa (38).
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 5 prosenttia (11).
- Operatiivinen kannattavuus parani. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 84,7 prosenttia (86,9) ja operatiivinen liikekulusuhde 18,4 prosenttia (18,7).
- Sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 6,7 prosenttia (3,5).
- Etuasiakastalouksien määrä kasvoi tilikaudella 40 000:lla (46 000).

Vahinkovakuutuksen avainlukuja

Milj. e	1–12/2014	1–12/2013	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	1 310	1 249	4,9
Vakuutuskorvaukset*	845	809	4,4
Sijoitustoiminnan nettotuotot	171	131	30,3
Diskonttauksen purkautuminen ja muut nettotuottoihin luettavat erät	-42	-43	-2,8
Vahinkovakuutuksen nettotuotot	595	529	12,6
Muut nettotuotot	0	3	-97,1
Henkilöstökulut	102	107	-3,8
Muut kulut	270	260	3,9
Tulos ennen veroja	223	166	34,4
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	49	-17	-388,5
Tulos käyvin arvoon ennen veroja	272	149	82,3
Vakuutusmaksutuotot			
Henkilöasiakkaat	687	630	9,1
Yritykset ja yhteisöt	568	567	0,1
Baltia	55	52	6,1
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	1 310	1 249	4,9
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut, %			
Sijoitusten tuotto käyvin arvoon**, %	6,7	3,5	3,2
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde**, %	84,7	86,9	-2,2
Operatiivinen liikekulusuhde**, %	18,4	18,7	-0,3
Operatiivinen vahinkosuhde**, %	66,3	68,2	-1,9

* Vakuutuskorvaukset eivät sisällä korvausten hoitokuluja.

** Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä laskuperustemuutoksia ja poistoja yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä.

Vakuutusmaksutuottojen kasvu jatkui vahvana henkilöasiakkaissa ja Baltiassa. Yritysiakkaissa yleinen taloustilanne heijastui vakuutusmaksutuottojen kehitykseen ja maksutuotot jäivät vertailukauden tasolle. Vakuutusten myynti oli hieman vertailukautta korkeampi.

OP Ryhmän markkinaosuus vahinkovakuutuksen maksutulosta vuonna 2013 oli 30,3 prosenttia. Maksutulon markkinaosuudella mitattuna OP Ryhmä on Suomen suurin vahinkovakuutusryhmä. Markkina-aseman arvioidaan vahvistuneen myös tilikauden aikana.

Etuasiakastalouksia oli vuoden lopussa 655 000 (616 000), joista jo 75 (73) prosenttia on keskittänyt myös pankkiasiointinsa OP Ryhmään.

OP Ryhmä on päättänyt laajentaa vuonna 2013 pääkaupunkiseudulla toimintansa aloittaneen Omasairaala Oy:n liiketoimintaa avaamalla neljä uutta yksityissairaala Suomeen. Samalla se laajentaa toimintaansa uusille erikoisaloille ja työterveyteen. Valtakunnallista sairaalaverkostoa rakennetaan Pohjola-nimellä.

Omasairaalan nimi muuttuu Pohjola Terveys Oy:ksi syksyllä 2015.

Tulos

Tulos ennen veroja parani 223 miljoonaan euroon (166) vertailukautta paremman operatiivisen vakuutusteknisen kannattavuuden sekä vahvan sijoitustoiminnan tuloksen myötä.

Eläkevastuiden diskonttokorkoa alennettiin tilikaudella 2,8 prosentista 2,5 prosenttiin, mikä kasvatti korvauskuluja 62 miljoonalla eurolla (38).

Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 5 prosenttia (11). Liikekulut olivat 3 prosenttia suuremmat kuin vertailukaudella. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde vahvistui vertailukauteen verrattuna ja oli historiallisen matalalla vuositasolla ollen 84,7 prosenttia (86,9). Yhdistetty kulusuhde oli 91,0 prosenttia (91,6). Vakuutustekninen kannattavuus ilman eläkevastuiden diskonttokoron laskun vaikutusta parani suotuisan vahinkokehityksen ja henkilöasiakkaiden sekä Baltian maksutuottojen vahvan kasvun myötä.

Korvauskulujen kasvu ilman eläkevastuiden diskonttokoron laskun vaikutusta oli 2 prosenttia eli vakuutusmaksutuottojen kasvu hitaampaa. Vahinkokehitys suurvahinkoja lukuun ottamatta oli suotuisaa. Uusista omaisuuden ja toiminnan suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukautta suurempi. Tilikaudella kirjattiin 82 uutta (77) omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa, joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 79 miljoonaa euroa (72). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos oli vertailukautta suurempi. Tammi-joulukuussa eläkkeiden korvausvastuun muutos oli 62 miljoonaa euroa (59). Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutosta, paransivat vakuutusteknistä katetta 27 miljoonaa euroa (10). Operatiivinen riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 60,2 prosenttia (61,7).

Operatiivinen liikekulusuhde parani tuottojen kasvun myötä 18,4 prosenttiin (18,7). Operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 24,4 prosenttia (25,4).

Sijoitustuotot käyvin arvo in olivat vertailukautta paremmat korkojen merkittävän laskun johdosta. Sijoitusten tuotot käyvin arvo in olivat 220 miljoonaa euroa (115) eli 6,7 prosenttia (3,5). Tulokseen kirjatut sijoitusten nettotuotot olivat 171 miljoonaa euroa (131). Arvon alentumisia kirjattiin 2 miljoonaa euroa (10).

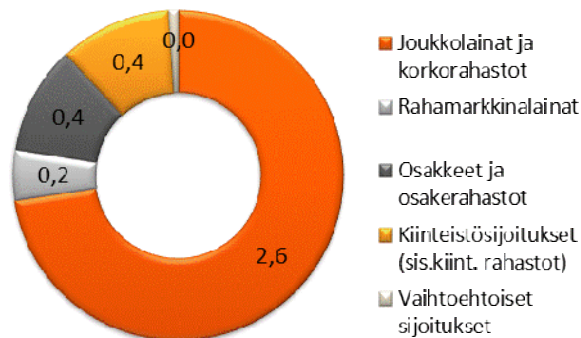
Riskiasema ja vakavaraisuus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit ja vakuutusvelan diskonttaamisessa käytetyn diskonttokoron taso.

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Matala markkinakorkotaso nosti vakuutusvelan diskonttokoron riskitasoa. Kokonaisuudessaan sijoitusten riskitasossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Sijoitusten osakeriskiä alennettiin hieman. Joukkovelkakirjalainojen ja epälikvidien sijoitusten riskitasoa nostettiin maltillisesti.

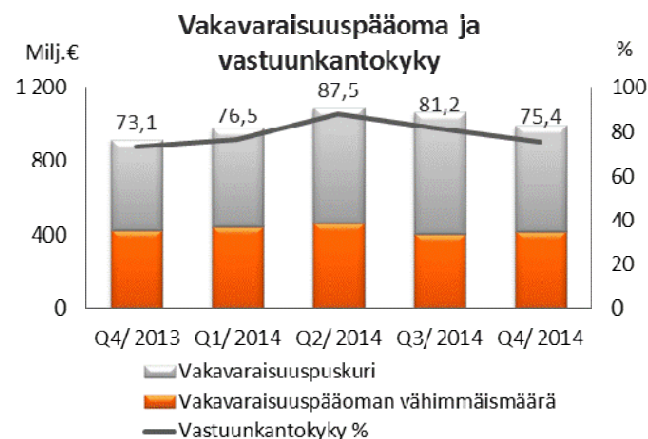
Vahinkovakuutuksen sijoituskanta oli tilikauden lopussa 3 522 miljoonaa euroa (3 219). Korkosalkun luottoluokitusjakauma oli hyvä. Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 94 prosenttia (91) ja 71 prosenttia (74) sijoituksista oli vähintään A- luokitetuissa saamisissa. Korkosalkun jäljellä oleva keskimääräinen juoksu-aika oli 4,5 vuotta (4,4) ja duraatio 4,3 vuotta (3,7).

Vahinkovakuutuksen sijoitusomaisuus 3,5 mrd. €, 31.12.2014

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuuspääoma oli joulukuun lopussa 988 miljoonaa euroa (913). Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuottoihin (vastuunkantokyky) oli 75 prosenttia (73). Tasoitusmäärä oli 215 miljoonaa euroa (248).

Vakuutusyhtiöiden Solvenssi II -vakavaraisuusvaatimukset tulevat voimaan vuoden 2016 alussa. Vahinkovakuutuksen alustavat Solvenssi II omat varat olivat joulukuun lopussa 804 miljoonaa euroa (894) ja pääomavaade oli 685 miljoonaa euroa (713). Solvenssi II:n mukainen solvenssisuhde oli 117 prosenttia (125). Luvut on esitetty ilman siirtymäsäännöksiä. Siirtymäsäännöksillä on parantava vaikutus vakavaraisuuspuskuriin.

Varallisuudenhoito

- Tulos ennen veroja kasvoi 161 miljoonaan euroon (113); tulos käyvin arvoon oli 211 miljoonaa euroa (96).
- Hallinnoitavien varojen bruttomäärä oli joulukuun lopussa 61,3 miljardia euroa (52,0).
- Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat vuodenvaihteesta 20,8 prosenttia ja niiden osuus vakuutussäästöistä nousi 71,2 prosenttiin.
- Henkivakuutuksen sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 6,0 prosenttia (3,5).

Varallisuudenhoidon avainlukuja

Milj. e	1–12/2014	1–12/2013	Muutos, %
Henkivakuutuksen korko- ja riskiliikkeen nettotuotot	66	50	31,7
Nettopalkkiotuotot			
Rahastoista ja omaisuudenhoidosta	140	116	20,6
Henkivakuutuksesta	156	139	11,7
Kulut	-121	-108	11,3
josta palautukset OP-bonusasiakkaille	18		
Nettopalkkiotuotot yhteensä	175	147	19,1
Muut tuotot	14	13	6,1
Henkilöstökulut	24	24	-2,8
Muut kulut	72	74	-3,2
Tulos ennen veroja	161	113	42,5
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	51	-17	-395,7
Tulos käyvin arvoon ennen veroja	211	96	120,9
Mrd. e	31.12.2014	31.12.2013	
Vakuutussäästöt	10,6	9,4	12,8
Hallinnoitavat varat (brutto)			
Sijoitusrahastot	17,5	14,4	20,9
Instituutioasiakkaat	23,5	20,9	12,6
Private Banking	12,8	10,5	21,6
Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt	7,6	6,3	20,8
Hallinnoitavat varat (brutto) yhteensä	61,3	52,0	17,7
Markkinaosuus, %			
Vakuutussäästöistä	24,7	24,6	0,1
Sijoitussidonnaisista vakuutussäästöistä	28,0	29,1	-1,1
Sijoitusrahastojen pääomista	20,5	19,2	1,3

Hallinnoitavien varojen bruttomäärä oli 61,3 miljardia euroa (52,0). Hallinnoitavat varat sisältävät 14,0 miljardia euroa OP Ryhmään kuuluvien yritysten varoja.

Nettomerkinnät OP Ryhmän sijoitusrahastoihin ja sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin olivat yhteensä 2 490 miljoonaa euroa (2 530). Hallinnoitavien sijoitusrahastojen pääoma kasvoi 20,9 prosenttia 17,5 miljardiin euroon (14,4). Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat 20,8 prosenttia 7,6 miljardiin euroon (6,3).

Säästäjä- ja sijoittaja-asiakkaiden määrä oli tilikauden lopussa 755 000 eli 19 000 suurempi kuin vuotta aiemmin. OP Ryhmän asiakasmarkkinaosuus Suomeen rekisteröidyistä sijoitusrahastojen osuudenomistajista kasvoi 22,8 prosenttiin (19,9).

Tulos

Tulos ennen veroja kasvoi vertailukaudesta 161 miljoonaan euroon (113). Tulos käyvän arvon rahaston muutoksen jälkeen oli 211 miljoonaa euroa (96).

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 19 prosenttia vertailukaudesta hallinnoitavan varallisuuden kasvun myötä ja olivat 175 miljoonaa euroa (147).

Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoon oli 6,0 prosenttia (3,5). Henkivakuutuksen korko- ja riskiliikkeen nettotuottoihin sisältyvät sijoitustoiminnan tuotot ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavien johdannaisten tulosta olivat 169 miljoonaa euroa (147).

Matalan korkotason jatkumiseen varauduttiin tekemällä vakuutusvelkaan tulosvaikutteisia korkotäydennyksiä nettona 38 miljoonaa euroa (12).

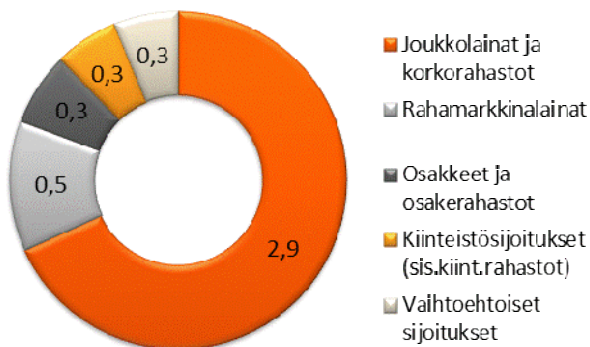
Kulut olivat 3 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Henkilöstökulut supistuivat 1 miljoonaa euroa ja muut kulut 2 miljoonaa euroa. Tilikaudella kuluja kasvatti 2 miljoonan euron kertaluonteinen järjestelmäpoisto. Varallisuudenhoidon kulu-tuottosuhte parani ja oli 40,8 prosenttia (49,4).

Riskiasema ja vakavaraisuus

Varallisuudenhoidon keskeisimmät riskit ovat henkivakuutuksen sijoitusomaisuuden markkinariskit, vakuutusvelan diskonttauksessa käytetty korkotaso sekä ihmisten elinajanodotteen ennakoitua nopeampi kasvu.

Henkivakuutuksen sijoitusomaisuus ilman sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevaa omaisuutta oli 4,2 miljardia euroa (3,9) jakautuen seuraavasti:

Henkivakuutuksen sijoitusomaisuus
4,2 mrd. €, 31.12.2014

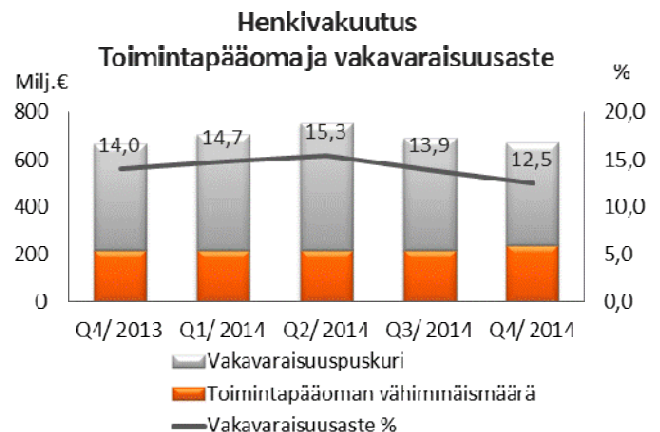
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus korkosalkusta oli 94 prosenttia (90). Tilikauden lopussa korkosijoitusten modifioitu duraatio oli 3,1 (2,4).

Henkivakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ja sijoitusten riskitasossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kokonaisuutena henkivakuutuksen riskiasema on säilynyt vakaana.

Vakuutusvelan diskonttauksessa käytetyn koron muutokseen on varauduttu suojaamalla merkittävä osa riskistä korkojohdannaisilla. Vakuutusvelan korkotäydennykset olivat tilikauden lopussa 475 miljoonaa euroa (128).

Henkivakuutuksen toimintapääoma oli 666 miljoonaa euroa (664). Vakavaraisuusaste, eli vakavaraisuuspääoman suhde painotettuun vakuutusvelkaan, oli 12,5 prosenttia (14,0).

Vakuutusyhtiöiden Solvenssi II -vakavaraisuusvaatimukset tulevat voimaan vuoden 2016 alussa. Henkivakuutuksen alustavat Solvenssi II omat varat olivat joulukuun lopussa 804 miljoonaa euroa (789) ja alustava pääomavaade oli 806 miljoonaa euroa (793). Solvenssi II:n mukainen solvenssisuhde oli 100 prosenttia (99). Luvut on esitetty ilman siirtymäsäännöksiä. Siirtymäsäännöksillä on parantava vaikutus vakavaraisuuspuskuriin.

Muu toiminta

Muun toiminnan avainlukuja

Milj. e	1–12/2014	1–12/2013	Muutos, %
Korkokate	-34	11	-398,9
Kaupankäynnin nettotuotot	-8	-11	-31,6
Sijoitustoiminnan nettotuotot	49	45	8,5
Muut tuotot	465	443	5,1
Kulut	516	472	9,3
Arvon alentumiset saamisista	0	2	-100,0
Tulos ennen veroja	-43	13	-429,5
Mrd. e	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Saamiset luottolaitoksilta	10	9	6,9
Sijoitusomaisuus	12	9	43,7
Velat luottolaitoksille	5	4	8,1
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	17	17	1,8

Tulos

Muun toiminnan tulos ennen veroja oli -43 miljoonaa euroa (13). Tulosta rasitti korkokatteen supistuminen ja kulujen kasvu.

Valmistautumien tiukentuvaan likviditeettisääntelyyn laski likviditeettireservin korkokatetta, jonka seurauksena muun toiminnan korkokate supistui -34 miljoonaan euroon (11). Muut tuotot ovat merkittäviä osin ryhmän sisäisiä palveluveloituksia, jotka esitetään liiketoimintasegmenttien kuluina. Ryhmän ulkopuoliset nettopalkkiotuotot olivat 6 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudella maksuliikkeeseen liittyvien palkkioiden kasvettua.

Muun toiminnan kulut kasvoivat 9 prosenttia eli olivat 44 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudella. Muun toiminnan kuluista 158 miljoonaa (178) euroa oli henkilöstökuluja ja 174 miljoonaa euroa ICT-kuluja (136). Vuoden 2013 lopussa toteutettu ICT-toimintojen ulkoistaminen vähensi henkilöstökuluja, mutta lisäsi ICT-kuluja. Tilikaudella liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat erään kirjatut Pohjola Pankin osakkeiden ostotarjoukseen liittyvät kertaluonteiset palkkiot, yhteensä 20 miljoonaa euroa, josta noin kolmannes oli ryhmän sisäisiä kuluja.

Riskiasema ja likviditeettireservi

Muun toiminnan keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Markkinariski on merkitykseltään suurin likviditeettireserviin sisältyvissä saamistodistuksissa.

Likviditeettireservin sijoitusten markkinariskit kasvoivat tilikaudella likviditeettireservin kasvun ja allokaatiomuutosten seurauksena.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi ja muut varautumissuunnitelman mukaiset lisärahoituslähteet riittävät kattamaan vähintään kahden vuoden rahoitustarpeen tilanteessa, jossa tukkuvarainhankinta ei toimisi ja talletuskanta supistuisi maltillisesti.

Likviditeettireservi Mrd.e	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	3,8	2,0	90
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	7,8	7,4	6
Vakuuskelpoiset yritysluotot	4,3	3,3	31
Yhteensä	15,9	12,7	26
Ei vakuuskelpoiset saamiset	0,7	0,7	6
Likviditeettireservi markkina-arvoin	16,6	13,3	25
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-1,1	-1,0	12
Likviditeettireservi vakuusarvoin	15,5	12,3	26

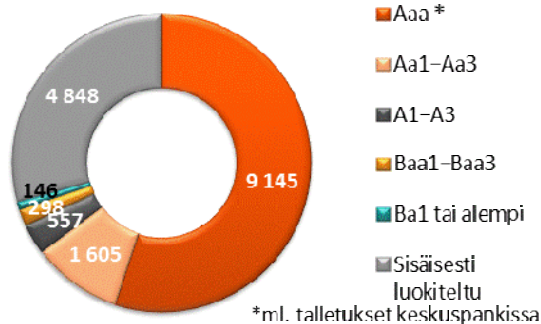
Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamia ja vakuuskelpoisia luottoja. Likviditeettireserviin kuuluvat saamistodistukset on reservilaskelmassa arvostettu markkinoilta saataviin noteerauksiin.

OP Ryhmään kuuluva OP-Asuntoluottopankki Oyj laski liikkeeseen kolme kiinteäkorkoista 1,0 miljardin euron kiinteistövuokudellista joukkovelkakirjalainaa. Maaliskuussa liikkeeseen lasketun lainan maturiteetti on 7 vuotta, kesäkuussa liikkeeseen lasketun 5 vuotta ja marraskuussa liikkeeseen lasketun 10 vuotta.

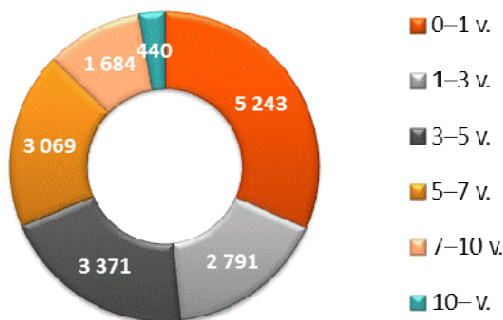
Pohjola Pankki Oyj laski liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja tilikaudella 3,5 miljardia euroa. Kansainvälisillä pääomamarkkinoilla laskettiin maaliskuussa liikkeeseen kaksi 750 miljoonan euron senior-ehtoista joukkovelkakirjalainaa, jotka ovat maturiteetiltaan kolme ja seitsemän vuotta. Kesäkuussa laskettiin liikkeeseen maturiteetiltaan viiden vuoden mittainen 750 miljoonan euron

senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina sekä Japanin markkinoilla kaksi Samurai-joukkovelkakirjalainaa yhteensä 60 miljardia jeniä (432 miljoonaa euroa).

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma 31.12.2014, milj.€

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen maturiteettijakauma 31.12.2014, milj.€

OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellään 181 osuuspankkia (183) konserniyhtiöineen, OP Osuuskunta -konserni ja Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö.

OP-Pohjolan uusi nimi on OP. Pankki-, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoitotoiminnot ovat jatkossa kaikki OP-brändin alla. OP-Pohjola-ryhmän uusi nimi OP Ryhmä otettiin käyttöön 1.1.2015 alkaen. Samassa yhteydessä Keskusyhteisö OP-Pohjola osk:n nimi muutettiin OP Osuuskunnaksi.

Koillis-Savon Seudun Osuuspankki on sulautunut 28.2.2014 Pohjois-Savon Osuuspankkiin.

Juuan Osuuspankki on sulautunut 31.3.2014 Joensuun Seudun Osuuspankkiin, jonka toiminimi sulautumisen yhteydessä on muuttunut Pohjois-Karjalan Osuuspankiksi.

Itä-Uudenmaan Osuuspankki ja Porvoon Osuuspankki ovat 9.12.2014 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Itä-Uudenmaan Osuuspankki sulautuu Porvoon Osuuspankkiin, jonka toiminimi muutetaan Itä-Uudenmaan

Osuuspankiksi. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin suunniteltu ajankohta on 31.7.2015.

OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin rakennejärjestelyjen ja organisaation juridisten rakenteiden toteutusvaihtoehtojen suunnittelu ja selvitystyö jatkuu. Rakennejärjestelyiden jatkosuunnittelun yhteydessä arvioidaan myös mahdollisuutta eriyttää OP Ryhmän keskuspankkitoiminnot, jotka tällä hetkellä ovat osana Pohjola Pankki Oyj:tä, omaksi OP Osuuskunnan täysin omistamaksi tytäryhtiöksi. Jatkossakin OP Ryhmän pankkitoiminta kuuluu kokonaisuudessaan keskinäisen vastuun piiriin lainsäädännössä määritellyllä tavalla. Näiden tarkemmasta toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä.

Pohjola-konsernissa suunnitellaan toteutettavaksi OP Ryhmän keskusyhteisön tekemän ostarjouksen mukaisesti rakennejärjestelyjä, joissa mm. vahinkovakuutus- ja varainhoitosegmentit siirretään pois Pohjola-konsernista ryhmän keskusyhteisön suoraan omistukseen. Varainhoidon osalta siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2015 aikana. Lisäksi Helsingin OP Pankki Oyj:n ja Pohjola Pankki Oyj:n liiketoimintoja tullaan yhdistämään yhteisen johdon alle. Rakennejärjestelyillä ei ole välitöntä vaikutusta OP Ryhmän liiketoimintasegmenttien raportointiin.

OP Ryhmä on hankkinut suomalaisille verkkokaupoille maksupalveluja tarjoavan Checkout Finland Oy:n.

OP Ryhmä on valmis tukemaan POP-pankkeja niiden tulevaisuutta koskevien ratkaisujen selvittämisessä ja toteuttamisessa. POP Pankki -ryhmään kuuluvan pankin siirtyminen OP Ryhmään edellyttää aina siirtyvän pankin aloitetta. POP-pankkien mahdollisen liittymisen OP Ryhmään tulee olla myös OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien edun mukaista.

POP Pankki -ryhmään kuuluvat Osuuspankki Poppia, Laihian Osuuspankki ja Multian Osuuspankki ovat päättäneet liittyä OP Ryhmään itsenäisinä osuuspankkeina. Osuuspankki Poppian osuuskunnan kokous päätti asiasta 18.11.2014, Laihian Osuuspankin osuuskunnan kokous 15.1.2015 ja Multian Osuuspankin ylimääräinen osuuskunnan kokous 29.1.2015.

POP Pankki -ryhmään kuuluva Keiteleen Osuuspankki ja OP Ryhmään kuuluva Pielaveden Osuuspankki ovat 15.10.2014 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Keiteleen Osuuspankki sulautuu Pielaveden Osuuspankkiin, jonka toiminimi muutetaan Nilakan Seudun Osuuspankiksi. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin suunniteltu ajankohta on 31.5.2015.

Henkilöstö ja palkitseminen

OP Ryhmän palveluksessa oli tilikauden lopussa 12 356 henkilöä (12 856). Henkilöstöä oli keskimäärin 12 548 (13 461). Osuuspankeissa ja OP Osuuskunta -konsernissa tehdyt uudelleenjärjestelyt ja tehostamistoimenpiteet vaikuttivat henkilömäärän vähenemiseen tarkastelukaudella.

Tilikauden aikana OP Ryhmän palveluksesta siirtyi eläkkeelle 323 henkilöä (343). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 61,7 vuotta (61,7).

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yrityskohtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettusta henkilöstörahasosta.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää päätettiin jatkaa uudella kolmen vuoden ansaintajaksolla vuosille 2014–2016. Lisäksi henkilöstölle suunnattu OP Ryhmän henkilöstörahason palkitsemisjärjestelmä jatkuu vuoden ansaintajaksoin.

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti keväällä 2014 uusista ryhmätasoisista tavoitteista OP Ryhmän pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmissä. Ryhmätasoiset tavoitteet ovat yhtenevät sekä johdon kannustinjärjestelmässä että OP Ryhmän henkilöstörahasossa.

Kannustinjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmä 2014–2016 noudattelee edellisen kolmivuotisen ansaintajakson pääperiaatteita.

Uusiksi pitkän aikavälin tavoitemittareiksi OP Osuuskunnan hallintoneuvosto asetti OP Ryhmän tuloksen ennen veroja, ryhmän ydinvakavaraisuuden (CET1) ja keskittäjäasiakkaiden määrän kasvun.

OP Osuuskunnan hallinto

OP Ryhmän keskusyhteisön (OP Osuuskunta) varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 20.3.2014. Hallintoneuvostoon valittiin vuonna 2017 päättyväksi kaudeksi erovuorossa olleista jäsenistä uudelleen toimitusjohtaja Vesa Lehikoinen, professori Jaakko Pehkonen, toimitusjohtaja Ari Kakkori, rehtori Seppo Laaninen, johtava hoitaja Marita Marttila sekä teollisuusneuvos Timo Parmasuo. Hallintoneuvostosta ikäsäännösten takia eroavan professori Paavo Pelkosen tilalle toimikaudeksi 2014–2015 valittiin kehityssihteeri Raita Joutsensaari ja hallintoneuvostosta eroa pyytäneen toimitusjohtaja Seppo Pääkön tilalle toimikaudeksi 2014–2015 valittiin toimitusjohtaja Ari Väänänen. Hallintoneuvostossa on kaikkiaan 33 jäsentä.

Hallintoneuvosto valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajakseen professori Jaakko Pehkosen. Varapuheenjohtajiksi valittiin lehtori Mervi Väisänen ja toimitusjohtaja Vesa Lehikoinen.

OP Ryhmän OP Osuuskunta -konsernin uudelleenorganisoinnissa johtamisjärjestelmän ytimen muodostavat kolme liiketoimintasegmenttiä: pankkitoiminta, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoito.

Osana johtamisjärjestelmän uudistamista OPn keskusyhteisön hallintoneuvosto nimitti keväällä 2014 johtokunnan jäsenet. Johtokunnan kokoonpano 1.10.2014 alkaen:

Karhinen Reijo, pääjohtaja, johtokunnan puheenjohtaja
Vepsäläinen Tony, ryhmäpalvelut, johtokunnan varapuheenjohtaja

Geber-Teir Carina, identiteetti ja viestintä
Himanen Jari, ryhmäohjaus
Lehtilä Olli, vahinkovakuutus
Luhtala Harri, talous ja tasehallinta
Nummela Harri, varallisuudenhoito
Palmén Erik, riskienhallinta
Pölönen Jouko, pankkitoiminta
Sarajarvi Teija, HR

Johtokunnan sihteerinä ja lakiasioista vastaavana johtokunnan varajäsenenä jatkaa Markku Koponen.

OP Osuuskunnan johtokunta ja Pohjola Pankki Oyj:n hallitus ovat 16.12.2014 hyväksyneet OP Ryhmää koskevan ryhmätasoisien viestintä- ja tiedonantopolitiikan (disclosure policy). Ryhmätasoinen viestintä- ja tiedonantopolitiikka korvaa Pohjolan 17.12.2013 julkaistun tiedonantopolitiikan. Viestintä- ja tiedonantopolitiikka on julkaistu OP Ryhmän internetsivuilla op.fi >op-ryhma>hallinnointi.

OP Ryhmän tehostamisohjelma

OP Ryhmä päätti vuoden 2012 lopussa tehostamisohjelmasta, jonka tavoitteeksi on asetettu yhteensä 150 miljoonan euron vuotuiset kustannussäästöt vuoden 2015 loppuun mennessä.

Vuoden 2014 loppuun mennessä toteutetuilla toimenpiteillä on saavutettu noin 139 miljoonan euron vuosisäästöt. Tästä henkilöstösidonnaisten kulujen osuus on 55 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja palvelukehittäminen

OP Osuuskunta tytäryhtiöineen vastaa OP Ryhmän palvelutoiminnan kehittämisestä. Palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ict-investoinneista ja niihin liittyvistä määrittelyistä.

OP Osuuskunta -konsernin kehittämiskustannukset olivat tammi–joulukuussa 111 miljoonaa euroa (109). Nämä sisältävät lisenssimaksut, ostetut palvelut sekä OP Osuuskunta -konsernin aktivoitua omaa työtä.

Taseeseen aktivoituja ict-investointeja oli tilikaudella 83 miljoonaa euroa (103). Tilikauden investoinneista 72 miljoonaa euroa (85) kohdistui pankkitoimintaan, 9 miljoonaa euroa (12) vahinkovakuutukseen ja 2 miljoonaa euroa (6) varallisuudenhoitoon.

OP Ryhmä aloitti vuonna 2012 Vallila-korttelin toimitilojen uudelleenrakentamisen. Hanke valmistuu kesään 2015 mennessä. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat lähes 250 miljoonaa euroa. Tilikauden loppuun mennessä toteutuneet kustannukset olivat yhteensä noin 165 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1-12/2013		Muutos, %
		1-12/2014	oikaistu*	
Korkotuotot		2 685	2 514	7
Korkokulut		1 642	1 599	3
Korkokate ennen arvonalentumisia	4	1 043	915	14
Saamisten arvonalentumiset	5	88	84	5
Korkokate arvonalentumisten jälkeen		955	831	15
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	6	593	524	13
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	7	197	175	13
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	8	727	694	5
Kaupankäynnin nettotuotot	9	88	114	-22
Sijoitustoiminnan nettotuotot	10	74	68	9
Liiketoiminnan muut tuotot	11	64	86	-26
Nettotuotot yhteensä		2 698	2 493	8
Henkilöstökulut		741	791	-6
Muut hallintokulut		414	384	8
Liiketoiminnan muut kulut		437	422	4
Kulut yhteensä		1 592	1 598	0
Palautukset omistajajäsenille		195	193	1
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta		3	-1	
Kauden tulos ennen veroja		915	701	31
Tuloverot		308	36	
Kauden tulos		607	665	-9
Jakautuminen, milj. e				
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta		599	661	-9
Määräysvallattomien omistajien osuus		8	4	
Yhteensä		607	665	-9

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

OP Ryhmän laaja tuloslaskelma

Milj. e	1-12/2013		Muutos, %
	1-12/2014	oikaistu*	
Kauden tulos	607	665	-9
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-380	19	
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon rahaston muutos			
Käypään arvoon arvostamisesta	85	-9	
Rahavirran suojauksesta	67	-30	
Muuntoerot	0	0	-67
Tuloverot			
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-76	26	
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käypään arvoon arvostamisesta	17	-19	
Rahavirran suojauksesta	13	-9	
Kauden laaja tulos	424	647	-34
Jakautuminen, milj. e			
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	393	643	-39
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	32	4	
Yhteensä	424	647	-34

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

OP Ryhmän tase

Milj. e	Liite	31.12.2013		Muutos, %	1.1.2013
		31.12.2014	oikaistu*		oikaistu*
Käteiset varat		3 888	2 172	79	5 784
Saamiset luottolaitoksilta		686	849	-19	841
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		427	537	-20	358
Johdannaissopimukset		5 920	3 423	73	4 436
Saamiset asiakkailta		70 683	68 142	4	65 051
Vahinkovakuutustoiminnan varat	14	3 797	3 479	9	3 476
Henkivakuutustoiminnan varat	15	11 238	9 872	14	9 173
Sijoitusomaisuus		9 500	8 753	9	6 719
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset		56	54	3	53
Aineettomat hyödykkeet		1 332	1 339	0	1 321
Aineelliset hyödykkeet		781	726	8	664
Muut varat		1 951	1 554	26	1 752
Verosaamiset		168	91	85	137
Varat yhteensä		110 427	100 991	9	99 766
Velat luottolaitoksille		1 776	1 039	71	1 966
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		4	4	10	3
Johdannaissopimukset		5 489	3 157	74	4 162
Velat asiakkaille		51 163	50 157	2	49 627
Vahinkovakuutustoiminnan velat	16	2 972	2 746	8	2 598
Henkivakuutustoiminnan velat	17	11 230	9 771	15	8 970
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18	24 956	21 428	16	19 270
Varaukset ja muut velat		3 447	2 691	28	3 303
Verovelat		964	808	19	990
Lisäosuudet		192	606	-68	622
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		1 020	861	19	1 115
Velat yhteensä		103 214	93 267	11	92 627
Oma pääoma					
OP Ryhmän omistajien osuus					
Osake- ja osuuspääoma		1 709	339		336
Osakepääoma		0	199		200
Jäsenosuudet		148	140	5	136
Tuotto-osuudet		1 561	-		-
Käyvän arvon rahasto	19	425	328	30	339
Muut rahastot		1 996	2 739	-27	2 683
Kertyneet voittovarot		3 014	4 218	-29	3 709
Määräysvallattomien osuus		69	100	-31	73
Oma pääoma yhteensä		7 213	7 724	-7	7 139
Velat ja oma pääoma yhteensä		110 427	100 991	9	99 766

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

OP Ryhmän oman pääoman muutoslaskelma

Milj. e	Osake- ja osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto***	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2013	336	339	2 682	3 752	7 110	24	7 134
IFRS 10 Konsernitilinpäätös standardimuutoksen vaikutus, veroilla vähennettynä	-	0	0	-43	-43	48	5
Oikaistu* oma pääoma 1.1.2013	336	339	2 682	3 709	7 067	73	7 139
Tilikauden laaja tulos	-	-11	-	654	643	5	648
Kauden tulos	-	-	-	661	661	4	665
Muut laajan tuloksen erät	-	-11	-	-7	-18	1	-17
Osuuspääoman lisäys	4	-	-	-	4	-	4
Rahastosiirrot	-	-	40	-40	-	-	-
Voitonjako	-	-	-	-71	-71	-	-71
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-1	-1	-	-1
Muut	-1	-	17	-33	-17	22	4
Oma pääoma 31.12.2013	339	328	2 739	4 218	7 625	100	7 724

Milj. e	Osake- ja osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014	339	328	2 739	4 218	7 625	100	7 724
Tilikauden laaja tulos	-	175	-	279	454	32	486
Kauden tulos	-	-	-	599	599	8	607
Muut laajan tuloksen erät	-	175	-	-321	-145	24	-121
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu omistusosuus Pohjola Pankki Oyj:stä**	-199	-78	-512	-1 633	-2 422	-	-2 422
Osuuspääoman lisäys	1 568	-	0	-	1 568	-	1 568
Rahastosiirrot	-	-	26	-26	-	-	-
Voitonjako	-	-	-	-76	-76	-	-76
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-2	-2	-	-2
Muut	0	-	-257	254	-3	-62	-65
Oma pääoma 31.12.2014	1 709	425	1 996	3 014	7 144	69	7 213

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

** OP Osuuskunnan Pohjola Pankki Oyj:n osakkeita koskevan julkisen ostotarjouksen mukainen koko kauppahinta on vähennetty omasta pääomasta.

*** Liite 19

OP Ryhmän rahavirtalaskelma

Milj. e	1–12/2014	1–12/2013 oikaistu*
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	607	665
Oikaisut kauden tulokseen	168	724
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-4 230	-5 828
Saamiset luottolaitoksilta	99	215
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	433	-326
Johdannaissopimukset	65	26
Saamiset asiakkailta	-2 617	-3 215
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-199	-63
Henkivakuutustoiminnan varat	-698	-421
Sijoitusomaisuus	-393	-2 297
Muut varat	-920	253
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	3 799	-934
Velat luottolaitoksille	732	-907
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	0	1
Johdannaissopimukset	60	-18
Velat asiakkaille	1 006	530
Vahinkovakuutustoiminnan velat	149	48
Henkivakuutustoiminnan velat	1 284	189
Varaukset ja muut velat	566	-777
Maksetut tuloverot	-201	-173
Saadut osingot	102	106
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	244	-5 440
Investointien rahavirta		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-	-4
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	80	135
Tytäryritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-3	-5
Tytäryritysten myynnit myyntihetken rahavaroilla vähennettynä	3	0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-214	-228
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	6	17
B. Investointien rahavirta yhteensä	-128	-85
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	60	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-	-234
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	38 820	24 466
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-35 953	-22 003
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	2 432	183
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-1 278	-195
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-76	-81
Palautukset omistajajäsenille	-	-7
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus Pohjola Pankki Oyj:stä	-2 422	-
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 583	2 129
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	1 699	-3 396
Rahavarat tilikauden alussa	2 476	5 873
Rahavarat tilikauden lopussa	4 175	2 476
Saadut korot	2 765	2 533
Maksetut korot	-1 697	-1 694
Rahavarat		
Käteiset varat**	3 942	2 179
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	233	298
Yhteensä	4 175	2 476

**Josta vahinkovakuutustoiminnan käteisiä varoja 40 miljoonaa euroa (4) ja henkivakuutustoiminnan käteisiä varoja 13 miljoonaa euroa (3).

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liitetiedot

Liite 1. Laatimisperiaatteet

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2014 on laadittu IAS 34-standardin (Osavuositarkastukset) ja konsernin vuoden 2013 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan lukuun ottamatta jäljempänä kuvattuja laatimisperiaatteiden muutoksia.

Tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton. Kaikki tilinpäätöstiedotteen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteen muutos

OP Ryhmä on soveltanut 1.1.2014 seuraavia standardeja: IFRS 10 "Konsernitilinpäätös", IFRS 11 "Yhteisjärjestelyt", IFRS 12 "Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä" sekä näiden seurauksena uudistettu IAS 28 "Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyhtiöihin". IFRS 10:n mukaan määräysvalta ratkaisee, sisällytetäänkö tietty yhteisö emoyrityksen konsernitilinpäätökseen. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Standardien käyttöönoton seurauksena OP Ryhmän tilinpäätökseen on yhdistelty uusina tytäryhtiöinä 65 OP-Kiinteistökeskusta ja 7 pääoma- ja kiinteistösijoitusrahastoa sekä 3 kiinteistösijoitusyhtiötä. Lisäksi 4 pääomasijoitusrahastoa on yhdistelty tilinpäätökseen osakkuusyhtiöinä pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisinä toimintoina on raportoitu noin 1 200 kiinteistöyhtiötä ja niihin on sovellettu suhteellisen yhdistelyn menetelmää. Uudet tytär- ja osakkuusyhtiöt raportoidaan pankkitoiminnan, varallisuudenhoidon, vahinkovakuutuksen ja muun toiminnan toimintasegmenteissä. OP Ryhmässä määräysvallattomien omistajien osuus on kasvanut.

Vaikutus konsernin tuloslaskelmaan 1.1. - 31.12.2013

Milj. e	1.1.- 31.12.2013 (aiemmin esitetty)	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus	1.1.- 31.12.2013 (oikaistu)
Korkotuotot	2 512	1	2 514
Korkokulut	1 599	0	1 599
Korkokate ennen arvonalentumisia	913	1	915
Saamisten arvonalentumiset	84		84
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	830	1	831
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	524		524
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	175		175
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	625	69	694
Kaupankäynnin nettotuotot	114	0	114
Sijoitustoiminnan nettotuotot	66	2	68
Liiketoiminnan muut tuotot	95	-9	86
Nettotuotot yhteensä	2 429	64	2 493
Henkilöstökulut	753	38	791
Muut hallintokulut	373	11	384
Liiketoiminnan muut kulut	404	18	422
Kulut yhteensä	1 530	67	1 598
Palautukset omistajajäsenille	193		193
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta	0	-1	-1
Kauden tulos ennen veroja	705	-4	701
Tuloverot	32	3	36
Kauden tulos	673	-8	665
Jakautuminen, milj. e			
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	672	-11	661
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	0	4	4
Yhteensä	673	-8	665

Vaikutus konsernin laajaan tuloslaskelmaan 1.1. - 31.12.2013

Milj. e	1.1.- 31.12.2013 (aiemmin esitetty)	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus	1.1.- 31.12.2013 (oikaistu)
Kauden tulos	673	-8	665
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	19		19
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon rahaston muutos			
Käypään arvoon arvostamisesta	-13	4	-9
Rahavirran suojauksesta	-30		-30
Muuntoerot	0	0	0
Tuloverot			
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	26		26
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käypään arvoon arvostamisesta	-20	1	-19
Rahavirran suojauksesta	-9		-9
Kauden laaja tulos	651	-5	647
Jakautuminen, milj. e			
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	651	-8	643
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	0	4	4
Yhteensä	651	-5	647

Vaikutus konsernin taseeseen 1.1.2013 ja 31.12.2013

Milj. e	1.1.2013 (aiemmin esitetty)	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus	1.1.2013 (oikaistu)	31.12.2013 (aiemmin esitetty)	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus	31.12.2013 (oikaistu)
Käteiset varat	5 784		5 784	2 172		2 172
Saamiset luottolaitoksilta	840	1	841	848	0	849
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	358		358	537		537
Johdannaissopimukset	4 436	0	4 436	3 423		3 423
Saamiset asiakkailta	65 161	-110	65 051	68 255	-112	68 142
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 492	-16	3 476	3 497	-18	3 479
Henkivakuutustoiminnan varat	9 173	1	9 173	9 880	-7	9 872
Sijoitusomaisuus	6 596	123	6 719	8 613	141	8 753
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	39	14	53	40	15	54
Aineettomat hyödykkeet	1 320	1	1 321	1 338	1	1 339
Aineelliset hyödykkeet	710	-45	664	760	-34	726
Muut varat	1 745	7	1 752	1 548	7	1 554
Verosaamiset	115	21	137	72	19	91
Varat yhteensä	99 769	-4	99 766	100 981	9	100 991
Velat luottolaitoksille	1 965	1	1 966	1 032	7	1 039
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	3		3	4		4
Johdannaissopimukset	4 162	0	4 162	3 157		3 157
Velat asiakkaille	49 650	-23	49 627	50 175	-18	50 157
Vahinkovakuutustoiminnan velat	2 592	6	2 598	2 746		2 746
Henkivakuutustoiminnan velat	8 970		8 970	9 771		9 771
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 270		19 270	21 428		21 428
Varaukset ja muut velat	3 297	6	3 303	2 680	11	2 691
Verovelat	990	0	990	807	1	808
Osuuspääoma	622		622	606		606
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 114	1	1 115	860	1	861
Velat yhteensä	92 635	-9	92 627	93 265	2	93 267
Oma pääoma						
OP Ryhmän omistajien osuus						
Osake- ja osuuspääoma	336	0	336	339	0	339
Käyvän arvon rahasto	339	0	339	325	3	328
Muut rahastot	2 683	0	2 683	2 739	0	2 739
Kertyneet voittovarot	3 752	-43	3 709	4 277	-59	4 218
Määräysvallattomien osuus	24	48	73	36	64	100
Oma pääoma yhteensä	7 134	5	7 139	7 717	8	7 724
Velat ja oma pääoma yhteensä	99 769	-4	99 766	100 981	9	100 991

Vaikutus konsernin rahavirtalaskelmaan 1.1. - 31.12.2013

Milj. e	1-12/2013 (aiemmin esitetty)	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus	1-12/2013 (oikaistu)
Liiketoiminnan rahavirta			
Kauden tulos	673	-8	665
Oikaisut kauden tulokseen	710	15	724
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-5 833	5	-5 828
Saamiset luottolaitoksilta	215		215
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	-326		-326
Johdannaissopimukset	26		26
Saamiset asiakkailta	-3 217	2	-3 215
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-65	2	-63
Henkivakuutustoiminnan varat	-412	-9	-421
Sijoitusomaisuus	-2 310	14	-2 297
Muut varat	257	-4	253
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Velat luottolaitoksille	-913	6	-907
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	1		1
Johdannaissopimukset	-18		-18
Velat asiakkaille	525	5	530
Vahinkovakuutustoiminnan velat	48	0	48
Henkivakuutustoiminnan velat	189		189
Varaukset ja muut velat	-776	-1	-777
Maksetut tuloverot	-172		-173
Saadut osingot	105	0	106
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-5 461	21	-5 440
Investointien rahavirta			
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-4		-4
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	135		135
Tytäryritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-5	0	-5
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-206	-22	-228
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	17	0	17
B. Investointien rahavirta yhteensä	-63	-22	-85
Rahoituksen rahavirrat			
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	-		-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-234		-234
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	24 466		24 466
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-22 003		-22 003
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	183		183
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-195		-195
Maksetut osingot ja osuus pääoman korot	-81		-81
Palautukset omistajajäsenille	-7		-7
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	2 129		2 129
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-3 396	0	-3 396
Rahavarat tilikauden alussa	5 872	1	5 873
Rahavarat tilikauden lopussa	2 476	0	2 476
Saadut korot	2 533		2 533
Maksetut korot	-1 694		-1 694
Rahavarat			
Käteiset varat	2 179		2 179
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	297	0	298
Yhteensä	2 476	0	2 476

Julkiset maksut

Lisäksi konserni on vuoden 2014 alusta ottanut käyttöön IFRIC 21 tulkinnan Julkiset maksut ennen sen pakollista voimaantuloa ja EU:n hyväksyntää. Tulkinnan mukaan Pankkiverovelka ja Talletussuojarahaston kannatusmaksuvelka kirjataan täysimääräisenä taseen siirtosaamiisiin ja -velkoihin kun ko. lainsäädännössä julkinen maksu määräytyy eli 1.1.2014. Kirjauskäytännön muutos ei muuta näiden kulujen tulosvaikutteista jaksotuseriaatetta.

Liite 2. OP Ryhmän tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

	1–12/2014	1–12/2013
Oman pääoman tuotto (ROE), %	8,1	8,9
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in,%	5,7	8,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,57	0,66
Kulujen osuus tuotoista, %	57	62
Henkilöstö keskimäärin	12 548	13 461
josta kokoaikaisia	11 663	12 536
josta osa-aikaisia	885	925
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääöma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in, %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääöma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääöma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$	
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Henkilöstökulut + muut hallintokulut + liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate + vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot + henkivakuutustoiminnan nettotuotot + palkkiotuotot ja -kulut, netto + kaupankäynnin nettotuotot + sijoitustoiminnan nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta}} \times 100$	
Core Tier 1, %	$\frac{\text{Ensisijaiset omat varat yhteensä pl. pääömalainat ja pääömalainoilla katettava toissijaisten omien varojen alijäämä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8$	
Ydinpääöma (CET1)*, %	$\frac{\text{Ydinpääöma (CET1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$	
* Ydinpääöma (CET1) EU:n asetuksen 575/2103 artiklan 26 ja kokonaisriski artiklan 92 mukaisesti määriteltyinä		
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla, %	$\frac{\text{Ensisijaiset omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8$	
Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8$	
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde	$\frac{\text{Ryhmittymän omat varat yhteensä}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä}}$	
Taloudellisen pääöman tuotto, %	$\frac{\text{Tulos + asiakasbonukset verojen jälkeen (12 kk liukuva)}}{\text{Keskimääräinen taloudellinen pääöma}} \times 100$	

Vahinkovakuutus:

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua), %	Vahinkosuhde + liikekulusuhde Riskisuhde + toimintakulusuhde	
Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset ja korvausten hoitokulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Liikekulusuhde, %	<u>Liikekulut + poistot/oikaisut yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Riskisuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde	Operatiivinen vahinkosuhde + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhde + operatiivinen toimintakulusuhde	
Operatiivinen riskisuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Operatiivinen vahinkosuhde, %	<u>Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Operatiivinen liikekulusuhde, %	<u>Liikekulut</u> Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)	x 100
Toimintakulusuhde, %	<u>Liikekulut ja korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto)	x 100
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	<u>Liikekulut ja korvausten selvittelykulut</u> Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset	x 100
Vastuunkantokyky, %	<u>Vakavaraisuuspääoma</u> Vakuutusmaksutuotot	x 100
Solvenssisuhde, %*)	<u>Omat varat</u> Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)	

*) Solvenssi II -ehdotuksen mukainen

Henkivakuutus:

Liikekustannussuhde, %	<u>Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta + korvausten selvittelykulut</u> Kuormitustulo	x 100
-------------------------------	---	-------

Liite 3. OP Ryhmän tuloskehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	2013*		2014		
	10-12	1-3	4-6	7-9	10-12
Korkotuotot	643	651	682	692	660
Korkokulut	396	399	428	424	391
Korkokate	247	251	254	269	269
Saamisten arvonalentumiset	34	10	23	17	38
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	213	241	231	252	231
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	96	151	159	143	139
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	31	80	41	47	29
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	166	197	173	177	179
Kaupankäynnin nettotuotot	34	27	28	28	5
Sijoitustoiminnan nettotuotot	12	16	30	7	21
Liiketoiminnan muut tuotot	28	13	16	18	17
Henkilöstökulut	202	195	190	166	190
Muut hallintokulut	118	112	102	98	101
Liiketoiminnan muut kulut	119	113	107	107	110
Palautukset omistajajäsenille	49	49	49	49	48
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-3	0	1	0	2
Kauden tulos ennen veroja	90	257	231	251	176
Tuloverot	-118	61	155	56	36
Kauden tulos	208	196	76	196	140
Muut laajan tuloksen erät					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	19	-50	-15	-162	-153
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta	38	-25	54	14	41
Rahavirran suojauksesta	-3	20	22	17	7
Muuntoerot	0	0	0	0	0
Tuloverot					
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	26	-10	-3	-32	-31
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käypään arvoon arvostamisesta	-7	-5	11	3	8
Rahavirran suojauksesta	-2	4	4	3	1
Kauden laaja tulos	246	153	125	91	56

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 4. Korkokate

Milj. e	1-12/2013		Muutos, %
	1-12/2014	oikaistu*	
Lainat ja saamiset	1 328	1 257	6
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	4	11	-60
Saamistodistukset	198	184	8
Johdannaiset (netto)			
Kaupankäynnin johdannaiset	133	37	
Suojauslaskennan johdannaiset	64	75	-15
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	2	3	-28
Velat luottolaitoksille	-3	-5	-27
Velat asiakkaille	-210	-268	-21
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-424	-339	25
Huonomman etuoikeuden velat	-36	-39	-8
Pääomalainat	-6	-6	-1
Kaupankäynnin rahoitusvelat	0	0	-17
Muut (netto)	-4	4	
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	1 045	914	14
Suojaavat johdannaiset	-121	-257	-53
Suojauskohteiden arvomuutokset	119	257	-54
Korkokate	1 043	915	14

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 5. Saamisten arvonalentumiset

Milj. e	1-12/2014	1-12/2013	Muutos, %
Luotto- tai takaustappioina poistetut saamiset	71	61	15
Palautukset poistetuista saamisista	-13	-15	13
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	110	110	1
Saamiskohtaisten arvonalentumisten vähennys	-87	-72	-21
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	7	-1	
Yhteensä	88	84	5

Liite 6. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-12/2013		Muutos, %
	1-12/2014	oikaistu*	
Vakuutusmaksutuotot, netto			
Vakuutusmaksutulo	1 393	1 346	4
Jälleenvakuuttajien osuus	-54	-57	5
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-29	-37	21
Jälleenvakuuttajien osuus	1	-3	
Yhteensä	1 310	1 249	5
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto			
Maksetut korvaukset	828	786	5
Jälleenvakuuttajien osuus	-29	-39	24
Korvausvastuun muutos	61	65	-7
Jälleenvakuuttajien osuus	-15	-3	
Yhteensä	845	809	4
Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot			
Koroista	55	57	-4
Osingoista	18	25	-28
Kiinteistöistä	5	2	
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	60	21	
Osakkeista ja osuuksista	53	22	
Lainoista ja saamisista	0	-	
Kiinteistöistä	0	-1	
Johdannaisista	-22	-1	
Arvostusvoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	2	2	-27
Osakkeista ja osuuksista	-1	-	
Lainoista ja saamisista	1	-1	
Kiinteistöistä	2	4	-55
Johdannaisista	-2	4	
Arvon alentumisista	-2	-10	78
Muista	1	2	-64
Yhteensä	169	126	34
Diskonnttauksen purkautuminen	-41	-43	5
Muut	0	0	
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	593	524	13

* IFRS 10 Konsensitiilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 7. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1–12/2013		Muutos, %
	1–12/2014	oikaistu*	
Vakuutusmaksutulo	1 230	1 074	15
Jälleenvakuuttajien osuus	-23	-25	8
Yhteensä	1 207	1 049	15
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset	-738	-750	2
Korvausvastuun muutos	-9	-16	42
Jälleenvakuuttajien osuus	9	11	-20
Vakuutusvelan muutos			
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-168	-597	72
Jälleenvakuuttajien osuus	1	-1	
Yhteensä	-905	-1 353	33
Muut	-1 215	-42	
Yhteensä	-914	-346	
Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot			
Koroista	50	55	-9
Osingoista	42	46	-9
Kiinteistöistä	0	0	
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	33	3	
Osakkeista ja osuuksista	63	58	10
Lainoista ja saamisista	1	6	-86
Kiinteistöistä	0	4	
Johdannaisista	249	1	
Arvostusvoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	1	1	
Osakkeista ja osuuksista	-1	-1	-65
Lainoista ja saamisista	1	-2	
Kiinteistöistä	1	5	-77
Johdannaisista	40	-81	
Arvonalentumisista	-13	-30	56
Muista	1	1	99
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteina oleva omaisuus			
Osakkeet ja osuudet			
Myyntivoitot ja -tappiot	81	86	-6
Arvostusvoitot ja -tappiot	511	328	56
Muut	51	41	24
Yhteensä	1 111	521	
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	197	175	13

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 8. Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Milj. e	1-12/2013		Muutos, %
	1-12/2014	oikaistu*	
Palkkiotuotot			
Luotonannosta	207	199	4
Talletuksista	5	6	-3
Maksuliikkeestä	238	212	12
Arvopapereiden välityksestä	23	22	1
Arvopapereiden liikkeeseenlaskusta	11	11	-6
Rahastoista	109	90	20
Omaisuuksienhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	82	74	11
Vakuutusten välityksestä	55	61	-10
Takauksista	22	23	-2
Muista	95	95	0
Yhteensä	847	794	7
Palkkiokulut	120	100	19
Palkkiotuotot, netto	727	694	5

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 9. Kaupankäynnin nettotuotot

Milj. e	1-12/2013		Muutos, %
	1-12/2014	oikaistu*	
Myyntivoitot ja -tappiot			
Saamistodistuksista	7	4	94
Osakkeista ja osuuksista	4	5	-16
Johdannaisista	25	70	-64
Arvonmuutokset			
Saamistodistuksista	2	-2	
Osakkeista ja osuuksista	1	3	-51
Johdannaisista	21	12	67
Osinkotuotot	1	1	-18
Valuuttatoiminnan nettotuotot	28	22	26
Yhteensä	88	114	-22

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 10. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-12/2014	1-12/2013 oikaistu*	Muutos, %
Myytavissä olevista rahoitusvaroista			
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	15	16	-7
Osakkeista ja osuuksista	23	3	
Osinkotuotoista	39	32	22
Arvonalentumistappioista	-4	-3	40
Jaksotettuun hankintameno- arvostettavista			
Myyntivoitoista ja -tappioista	0	0	-59
Yhteensä	73	49	49
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot			
Vuokratuotoista	43	42	2
Vastike- ja hoitokuluista	-36	-36	0
Arvonmuutoksista, myyntivoitoista ja -tappioista	-6	12	
Muista	0	1	-49
Yhteensä	1	19	-93
Muut	0	0	
Sijoitustoiminnan nettotuotot	74	68	9

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	1-12/2014	1-12/2013 oikaistu*	Muutos, %
Tuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja toimitiloista	15	17	-11
Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetun omaisuuden vuokratuotoista	3	8	-64
Muut	46	61	-26
Yhteensä	64	86	-26

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 12. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Milj. e	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat**	Myytavissä olevat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Varat						
Käteiset varat	3 888	-	-	-	-	3 888
Saamiset luottolaitoksilta	686	-	-	-	-	686
Johdannaissopimukset	-	-	5 348	-	572	5 920
Saamiset asiakkailta	70 683	-	-	-	-	70 683
Vahinkovakuutustoiminnan varat***	657	-	180	2 960	-	3 797
Henkivakuutustoiminnan varat****	212	-	7 665	3 362	-	11 238
Saamistodistukset	-	191	354	8 282	-	8 827
Osakkeet ja osuudet	-	-	73	525	-	598
Muut rahoitusvarat	1 951	-	-	-	-	1 951
Rahoitusvarat	78 077	191	13 620	15 129	572	107 589
Muut kuin rahoitusinstrumentit						2 838
Yhteensä 31.12.2014	78 077	191	13 620	15 129	572	110 427
Yhteensä 31.12.2013* oikaistu	75 675	271	10 658	13 908	479	100 991

Milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat				
Velat luottolaitoksille	-	1 776	-	1 776
Kaupankäynnin rahoitusvelat	4	-	-	4
Johdannaissopimukset	5 103	-	386	5 489
Velat asiakkaille	-	51 163	-	51 163
Vahinkovakuutustoiminnan velat*****	2	2 970	-	2 972
Henkivakuutustoiminnan velat*****	7 520	3 710	-	11 230
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	24 956	-	24 956
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	1 020	-	1 020
Muut rahoitusvelat	-	2 585	-	2 585
Rahoitusvelat	12 630	88 181	386	101 197
Muut kuin rahoitusvelat				2 017
Yhteensä 31.12.2014	12 630	88 181	386	103 214
Yhteensä 31.12.2013* oikaistu	9 219	83 798	250	93 267

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

**Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät kaupankäynnin rahoitusvarat, alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussopimusten katteena olevat sijoitukset sekä sijoituskiinteistöt.

***Vahinkovakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 14.

**** Henkivakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 15.

*****Vahinkovakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 16.

*****Henkivakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 17.

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintameno.

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintameno. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo joulukuun lopussa oli n. 559 miljoonaa euroa kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintameno. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintameno.

Liite 13. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.12.2014, milj.e

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	183	244	0	427
Vahinkovakuutustoiminta	-	7	-	7
Henkivakuutustoiminta*	7 202	289	7	7 499
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	7	5 711	202	5 920
Vahinkovakuutustoiminta	1	11	-	12
Henkivakuutustoiminta	-	66	-	66
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	6 631	2 150	27	8 807
Vahinkovakuutustoiminta	1 546	1 156	258	2 960
Henkivakuutustoiminta	1 944	1 076	341	3 362
Yhteensä	17 514	10 710	835	29 060

*Sisältää 7 492 milj. e sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka jakaantuvat 7 202 milj e tasolle 1 ja 289 milj. e tasolle 2

Varojen käyvät arvot 31.12.2013, milj.e*

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	152	383	1	537
Vahinkovakuutustoiminta	-	6	-	6
Henkivakuutustoiminta**	6 061	239	16	6 316
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	10	3 201	212	3 423
Vahinkovakuutustoiminta	4	0	-	4
Henkivakuutustoiminta	1	70	-	71
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	6 168	1 756	36	7 961
Vahinkovakuutustoiminta	1 648	940	191	2 779
Henkivakuutustoiminta	1 800	999	369	3 168
Yhteensä	15 844	7 595	825	24 264

**Sisältää 6 300 milj. e sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka jakaantuvat 6 061 milj e tasolle 1 ja 239 milj. e tasolle 2

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

**Velkojen käyvät arvot 31.12.2014,
milj.e**

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	-	4	-	4
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta**	7 223	290	-	7 513
Johdannaispimukset				
Pankkitoiminta	57	5 303	130	5 489
Vahinkovakuutustoiminta	2	0	-	2
Henkivakuutustoiminta	-	8	-	8
Yhteensä	7 282	5 604	130	13 016

**Velkojen käyvät arvot 31.12.2013,
milj.e***

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	-	4	-	4
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta**	6 060	239	-	6 299
Johdannaispimukset				
Pankkitoiminta	35	2 992	131	3 157
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta	-	9	-	9
Yhteensä	6 095	3 243	131	9 469

**Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkojen käyvät arvot.

* IFRS 10 Konsernitiilin päätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatason 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A- omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja varten

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatason 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on lasketta-vissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkia-tasoon on luokiteltu Pohjola-konsernin OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velka-paperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatason 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Vuoden 2014 aikana on siirretty joukkolainoja 56,3 miljoonaa euroa tasosta 1 tasoon 2 ja 55,0 miljoonaa euroa tasosta 2 tasoon 1 luottoluokitusten muutosten vuoksi.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Johdannais-sopimukset		Myytavissä olevat		Varat yhteensä
	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	
Avaava tase 1.1.2014*	1	16	212	-	36	560	825
Tuloslaskelman nettotuotot	0	-	-10	-	-1	-2	-13
Laajan tuloslaskelman nettotuotot	-	-	-	-	-2	75	73
Hankinnat	-	-	-	-	0	83	83
Myynnit	0	-9	-	-	-7	-116	-133
Lyhennykset	-	-	-	-	0	-	-
Päättävä tase 31.12.2014	0	7	202	-	27	599	835

Rahoitusvelat, milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Johdannais-sopimukset		Velat yhteensä
	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vakuutus-toiminta	
Avaava tase 1.1.2014*	-	-	131	-	131
Tuloslaskelman nettotuotot	-	-	-1	-	-1
Päättävä tase 31.12.2014	-	-	130	-	130

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2014

Milj. e	Korkokate tai Kaupan-käynnin netto-tuotot	Sijoitustoiminnan netto-tuotot	Vahinko-vakuutus-toiminnan netto-tuotot	Henki-vakuutus-toiminnan netto-tuotot	Laaja tulos-laskelma / Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoitumattomat nettotuotot	-8	-2	37	39	73	138
Nettotuotot tilikaudelta	-8	-1	43	30	73	137

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaissopimuksella. Tason 3 johdannaiset liittyvät Pohjolan liikkeeseen laskemiin strukturoituihin jvk-lainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Arvostustekijöiden muutokset

Luokitteluja hierarkiatasojen välillä ei ole muutettu vuoden 2014 aikana.

Liite 14. Vahinkovakuutustoiminnan varat

Milj. e	31.12.2013		Muutos, %
	31.12.2014	oikaistu*	
Sijoitukset			
Lainat ja muut saamiset	14	15	-7
Osakkeet ja osuudet	463	471	-2
Kiinteistöt	161	152	6
Saamistodistukset	2 297	2 014	14
Johdannaissopimukset	12	4	
Muut osuudet	207	300	-31
Yhteensä	3 154	2 956	7
Muut varat			
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	33	40	-18
Muut			
Ensivakuutustoiminta	404	324	24
Jälleenvakuutustoiminta	100	90	10
Rahat ja pankkisaamiset	41	4	
Muut saamiset	66	64	4
Yhteensä	643	523	23
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 797	3 479	9

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 15. Henkivakuutustoiminnan varat

Milj. e	31.12.2013		Muutos, %
	31.12.2014	oikaistu*	
Sijoitukset			
Lainat ja muut saamiset	59	77	-24
Osakkeet ja osuudet	1 160	1 369	-15
Kiinteistöt	101	108	-7
Saamistodistukset	2 209	1 815	22
Johdannaissopimukset	66	71	-7
Yhteensä	3 594	3 440	4
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset			
Osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset	7 492	6 300	19
Muut varat			
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	49	47	5
Muut			
Ensivakuutustoiminta	11	5	
Jälleenvakuutustoiminta	79	77	
Rahat ja pankkisaamiset	13	3	
Yhteensä	153	132	15
Henkivakuutustoiminnan varat	11 238	9 872	14

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Liite 16. Vahinkovakuutustoiminnan velat

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Korvausvastuu			
Eläkeuotoinen korvausvastuu	1 316	1 253	5
Muu korvausvastuu	886	847	5
Korkotäydennys*	12		
Yhteensä	2 213	2 100	5
Vakuutusmaksuvastuu	523	493	6
Muut velat	235	152	54
Yhteensä	2 972	2 746	8

*Vakuutusvelan suojien arvo

Liite 17. Henkivakuutustoiminnan velat

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	6 164	5 039	22
Sijoitussopimukset	1 349	1 260	7
Vakuutusvelka	3 649	3 389	8
Muut velat	68	82	-17
Yhteensä	11 230	9 771	15

Vakuutusvelka sisältää markkinakorkotasoon sidotusta arvostamisesta riippuvaa arvoa 47 miljoonaa euroa (84). Yhden prosenttiyksikön nousu korkotasossa pienentää vakuutusvelan arvoa 194 miljoonaa euroa.

Liite 18. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Joukkovelkakirjalainat	10 100	8 634	17
Asuntovakuudelliset joukkovelka- kirjalainat (covered bonds)	7 811	5 892	33
Sijoitustodistukset, yritys- todistukset ja ecp:t	7 031	6 801	3
Muut	14	101	-86
Yhteensä	24 956	21 428	16

Liite 19. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Milj. e	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet ja rahastot	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2013* oikaistu	85	206	48	339
Käyvän arvon muutokset	2	84	-3	83
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-40	-76	-	-116
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset	5	16	-	21
Siirrot korkokatteeseen	-	-	-27	-27
Laskennalliset verot	12	8	9	28
Päättävä tase 31.12.2013	63	238	27	328

Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Milj. e	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet ja rahastot	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2014	63	238	27	328
Käyvän arvon muutokset	156	122	105	383
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-35	-98	-	-133
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset	0	1	-	1
Siirrot korkokatteeseen	-	-	-32	-32
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu omistusosuus Pohjola Pankki Oyj:stä	-25	-65	-7	-97
Laskennalliset verot	-19	8	-13	-24
Päättävä tase 31.12.2014	139	206	80	425

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli 531 miljoonaa euroa (409) ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 106 miljoonaa euroa (82). Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 315 miljoonaa euroa (293) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 15 miljoonaa euroa (20).

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Liite 20. Arvonalentumiset ja ongelmasaamiset

Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä arvonalentumiset, milj. e	31.12.2014	1.1.2013 oikaistu*
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	71 851	69 440
Arvonalentumiset yhteensä, josta	483	449
Saamiskohtaiset	417	391
Saamisryhmäkohtaiset	65	58
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)	71 369	68 991

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

Ongelmasaamiset 31.12.2014, milj. e	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiskohtaiset arvonalentumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv. erääntyneet	511	241	270
Maksukyvyttömäksi luokitellut	505	148	357
Lainanhoitojoustot			
Nollakorkoiset	8	1	8
Alihintaiset	148	1	148
Uudelleen neuvotellut	1 037	27	1 010
Yhteensä	2 210	417	1 793

Ongelmasaamiset 31.12.2013, milj. e	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiskohtaiset arvonalentumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv. erääntyneet	456	164	292
Maksukyvyttömäksi luokitellut	1 130	201	930
Lainanhoitojoustot			
Nollakorkoiset	10	7	3
Alihintaiset	175	1	174
Uudelleen neuvotellut	534	19	516
Yhteensä	2 305	391	1 915

Tunnusluku, %	31.12.2014	31.12.2013
Saamiskohtaiset arvonalentumiset, % ongelmasaamisista	18,9 %	16,9 %

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan sellaisen saamisen jäljellä oleva pääoma, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Maksukyvyttöminä sopimuksina raportoidaan kahden heikoimman luottoluokan (11-12) omaavat sopimukset. Lainanhoitojoustoina raportoidaan nollakorkoiset, alihintaiset ja muut saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Nollakorkoinen saaminen on sovittu asiakkaan maksukyvyyn turvaamiseksi nollakorkoiseksi. Alihintainen saaminen on hinnoiteltu markkinahinnoista poiketen asiakkaan maksukyvyyn turvaamiseksi. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehtoja on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6-12 kk. Tilinpäätöksessä 2014 järjestämättömien ja uudelleen neuvoteltujen määritelmiä on muutettu vastamaan vuonna 2015 voimaan tulevaa Euroopan pankkiviranomaisen ohjetta lainanhoitojoustoista ja järjestämättömistä saamisista. Uuden määrittelyn mukaisesti mm. lainanhoitojoustojen voimassaoloaika on kasvatettu merkittävästi, mikä nosti ongelmasaamisten tasoa aiemmin käytettyyn määrittelyyn verrattuna. Vertailukauden tiedot on oikaistu vastaavasti.

Liite 21. Omat varat ja vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus 31.12.2014 on esitetty 1.1.2014 voimaan tulleen EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaan. Vertailuvuoden luvut 31.12.2013 on esitetty 31.12.2013 voimassa olleen sääntelyn (CRD3) mukaan. Lisäksi on esitetty arvio vertailuvuoden luvuista CRR:n mukaan sarakkeessa CRR 1.1.2014.

	CRR	CRR		CRD3
Omat varat ja vakavaraisuus, milj. e	31.12.2014	1.1.2014	Muutos-%	31.12.2013
OP Ryhmän oma pääoma	7 213	7 724	-7	7 724
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-40	-212	-81	-212
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-80	-27		-27
Lisäosuuspääomat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	192	494		603
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	7 285	7 979	-9	8 088
Aineettomat hyödykkeet	-450	-424	6	-424
Eläkevastuun ylikate, arvostusoikaisut, epäsuorat omistukset ja laskennalliset verosaamiset tappiosta	-1	-66	-99	-96
Ennakoitu voitonjako	-22	-99	-78	-99
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös	-90	-110	-18	-57
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin		-		-1 154
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-339	-384	-12	-179
Ensisijaisen lisäpääoman (AT1) alijäämä	-	-		-177
Ydinpääoma (CET1) *)	6 384	6 896	-7	5 902
Muihin ensisijaisiin omiin varoihin luettavat instrumentit				
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	161	161		202
Toissijaisen pääoman alijäämä	-	-		-378
Siirto ydinpääomaan	-	-		177
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	161	161		0
Ensisijainen pääoma (T1)	6 544	7 057	-7	5 902
Debentuurilainat	708	670	6	670
OVY:n tasoitusmäärä	35	228	-85	228
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös	29	57	-50	57
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin	-	-		-1 154
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-	-		-179
Siirto ensisijaisiin lisäpääomaan (AT1)	-	-		378
Toissijainen pääoma (T2)	772	955	-19	0
Omat varat yhteensä	7 316	8 012	-9	5 902

Riskipainotetut erät

Luotto- ja vastapuoliriski	37 693	36 489	3	30 175
Valtio- ja keskuspankkivastuut	30	86	-65	86
Luottolaitosvastuut	1 275	1 379	-8	1 118
Yritysvastuut	21 173	19 650	8	20 450
Vähittäisvastuut	5 234	5 404	-3	5 404
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **)	7 663	7 976	-4	1 511
Muut***)	2 318	1 995	16	1 607
Markkinariski	1 377	909	51	909
Operatiivinen riski	3 182	3 007	6	3 007
Basel I lattia	-	-		7 247
Yhteensä	42 252	40 405	5	41 339

Suhdeluvut, %	31.12.2014	1.1.2014	Muutos, %- yksikköä	31.12.2013
Ydinpääoman (CET1)				
vakavaraisuussuhde	15,1	17,1	2,0	14,3
Tier 1 vakavaraisuussuhde	15,5	17,5	2,0	14,3
Vakavaraisuussuhde	17,3	19,8	2,5	14,3

Basel I lattia, milj. e

Omat varat	7 316	8 012
Basel I lattian pääomavaatimus	3 642	3 281
Puskuri Basel I lattiaan	3 674	4 731

*) CRD3 mukaisissa luvuissa rivillä ydinpääoma (CET1) on esitetty EBA:n määritelmän mukainen Core Tier 1

**) Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 6,4 mrd euroa ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista. OP Ryhmällä on Finanssivalvonnan lupa käsitellä vakuutusyhtiösijoitukset riskipainotettuina erinä PD/LGD-menetelmän mukaisesti.

***) Muiden vastuiden riskipainosta 273 miljoonaa euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 % riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.

Lisäosuuspääomiin ja pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Niistä on luettu omiin varoihin maksimissaan 80 % 31.12.2012 liikkeessä olleesta määrästä.

Negatiiviset realisoitumattomat arvostukset on luettu ydinpääomiin. Positiiviset realisoitumattomat arvostukset on luettu toissijaisiin pääomiin Finanssivalvonnan kannanoton mukaisesti.

Basel I lattia poistui CRR:n mukaan riskipainotetuista eristä omien varojen vaatimukseksi. Taulukossa on esitetty omien varojen määrä, joka ylittää Basel I lattiaa.

Liite 22. OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. e	31.12.2014	1.1.2014	Muutos-%	31.12.2013
OP Ryhmän omat pääomat	7 213	7 724	-7	7 724
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	1 072	1 335	-20	1 488
Muut omiin varoihin sisällyttömät toimialakohtaiset erät	-72	-82	-12	-5
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 286	-1 308	-2	-1 308
Tasotusmäärä	-179	-205	-13	-205
Suunniteltu voittonjako	-22	-99	-78	-99
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät*	-79	-90	-12	-135
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-313	-358	-13	-358
Ryhmittymän omat varat yhteensä	6 334	6 918	-8	7 104
Luottolaitostoinnin omien varojen vaade**	2 864	2 717	5	3 307
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	485	437	11	437
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	3 350	3 154	6	3 744
Ryhmittymän vakavaraisuus	2 984	3 764	-21	3 359
Ryhmittymän vakavaraisuus-suhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä)	1,89	2,19		1,90

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x 8 %

*** Toimintapääoman minimi

Liite 23. Annetut vakuudet

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut			
Kiinnitykset	1	1	
Pantit	6	12	-45
Luotot (covered bondien vakuutena)	8 937	7 542	18
Muut	999	485	
Muut annetut vakuudet			
Pantit *	6 273	5 705	10
Annetut vakuudet yhteensä	16 216	13 744	18
Vakuudelliset muut velat	474	490	-3
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	7 811	5 892	33
Vakuudelliset velat yhteensä	8 285	6 382	30

* josta 2 000 miljoonaa euroa päivän sisäisen limiitin vakuuksia

Liite 24. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Takaukset	878	931	-6
Takuuvastuut	2 014	1 967	2
Pantit	3	3	
Luottolupaukset	9 004	9 772	-8
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	319	265	20
Muut	522	490	7
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	12 739	13 428	-5

Liite 25. Johdannaissopimukset

31.12.2014, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksu-aika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	52 318	94 284	48 599	195 201	5 144	4 719
Keskusvastapuoli-selvitettävät	4 370	24 526	15 008	43 904	876	867
Valuuttajohdannaiset	16 170	9 028	5 639	30 837	1 034	975
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	266	285	-	551	37	1
Luottojohdannaiset	9	73	102	184	12	5
Muut johdannaiset	232	840	56	1 129	73	67
Johdannaiset yhteensä	68 995	104 510	54 396	227 901	6 301	5 766

31.12.2013, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksu-aika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	38 534	98 847	42 708	180 089	3 025	2 498
Keskusvastapuoli-selvitettävät	2 390	10 634	5 020	18 044	76	69
Valuuttajohdannaiset	16 180	2 522	1 524	20 226	342	411
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	194	582	-	776	77	-
Luottojohdannaiset	4	99	15	118	13	0
Muut johdannaiset	367	627	172	1 167	64	64
Johdannaiset yhteensä	55 278	102 678	44 419	202 375	3 520	2 974

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka taseessa esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoutettu taseesta.

Liite 26. Rahoitusvarat- ja velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Rahoitusvarat

31.12.2014, milj. e	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvarat***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	6 791	-871	5 920	-3 956	-722	1 242
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	66	-	66	-8	-	58
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	12	-	12	-1	-	11
Johdannaiset yhteensä	6 869	-871	5 998	-3 965	-722	1 311

Rahoitusvelat

31.12.2014, milj. e	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvelat***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	6 351	-862	5 489	-3 956	-862	671
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	8	-	8	-8	-	0
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	2	-	2	-1	-	2
Johdannaiset yhteensä	6 361	-862	5 499	-3 965	-862	672

Rahoitusvarat

31.12.2013, milj. e	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvarat***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	3 498	-71	3 423	-2 362	-359	702
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	71	-	71	-9	-	62
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	4	-	4	-	-	4
Johdannaiset yhteensä	3 573	-71	3 498	-2 371	-359	768

Rahoitusvelat

31.12.2013, milj. e	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvelat***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	3 221	-64	3 157	-2 362	-377	418
Henkivakuutustoiminnan johdannaiset	9	-	9	-9	-	-
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	-	-	-	-	-	-
Johdannaiset yhteensä	3 230	-64	3 166	-2 371	-377	418

*ml. käteisvaroihin sisältyvä päivittäin selvitettyjen johdannaisten nettomäärä yht. 9 (8) miljoonaa euroa.

**Käyvät arvot ilman kertyneitä korkoja

***OP Ryhmän käytäntönä on solmia johdannaisyleissopimukset kaikkien johdannaisvastapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Ennakoiden EMIR-asetuksen (Regulation (EU) No 648/2012) edellyttämää keskusvastapuoliselvityksen voimaantuloa, OP Ryhmä on siirtynyt helmikuussa 2013 finanssivastapuolien kanssa solmittujen standardiehtojen OTC – johdannaiskauppojen keskusvastapuoliselvitykseen London Clearing House:ssa uusien korkojohdannaisten osalta. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin). Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvittävät OTC- johdannaiset

OP Ryhmän ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, Finanssialan Keskusliiton tai OP Ryhmän omaa johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 27. Lähipiiriliiketoimet

OP Ryhmän lähipiiri muodostuu OP Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, hallintohenkilöistä ja muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP Ryhmän hallintohenkilöihin luetaan OP Ryhmän pääjohtaja (OP Osuuskunnan johtokunnan puheenjohtaja), OP Osuuskunnan toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Hallintohenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

OP Osuuskunta on 6.2.2014 julkistamansa ostotarjouksen perusteella ostanut 46,1 miljoonaa Pohjola Pankki Oyj:n A-osaketta ja 6,9 miljoonaa K-osaketta lähipiiriin kuuluvilta yhtiöiltä. Hankitut osakkeet vastaavat 16,6 prosenttia Pohjola Pankin osakekannasta ja 13,7 prosenttia äänimäärästä.

Tarjouksen mukainen osakkeista maksettu hinta oli 16,80 euroa kustakin osakkeesta, joka oli noin 18,1 prosenttia korkeampi kuin A-osakkeen päätöskurssi 14,23 euroa NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä 5.2.2014 eli viimeisenä kaupankäyntipäivänä ennen tarjouksen julkistamista. OP Osuuskunnan osakkeista maksama hinta perustuu ulkopuolisen taloudellisen neuvonantajan laatimaan arvioon. Ostotarjoukseen liittyen Pohjola Pankki Oyj on saanut taloudelliselta neuvonantajaltaan, Deutsche Bank AG:lta (Lontoon sivuliike), fairness opinion –lausunnon koskien osakkeista tarjotun hinnan kohtuullisuutta taloudellisesta näkökulmasta niiden osakkeenomistajien suhteen, jotka eivät ole OP Osuuskunnan osakkuusyhtiöitä tai vastaavia tahoja.

Muilta osin lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2013 jälkeen.

OP Ryhmän tuloksen esittelee lehdistötilaisuudessa medialle pääjohtaja Reijo Karhinen 5.2.2015 klo 12.00 osoitteessa Vääksyntie 4, Vallila, Helsinki.

Pohjola Pankki Oyj julkaisee oman tilinpäätöstiedotteensa.

Taloudellinen informaatio 2015

Vuoden 2015 osavuositarkastusten julkaisupäivät:

Osavuositarkastus 1.1.–31.3.2015	29.4.2015
Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2015	5.8.2015
Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2015	28.10.2015

OP Osuuskunta Johtokunta

LISÄTIEDOT

Pääjohtaja Reijo Karhinen, puh. 010 252 4500
Talousjohtaja Harri Luhtala, puh. 010 252 2433
Viestintäjohtaja Carina Geber-Teir, puh. 010 252 8394

JAKELU

NASDAQ OMX Helsinki Oy
LSE London Stock Exchange
SIX Swiss Exchange
Keskeiset tiedotusvälineet
op.fi ja pohjola.fi